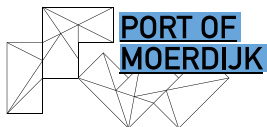

PORT OF MOERDIJK

JAARVERSLAG

2024

PORT OF MOERDIJK

JAARVERSLAG 2024

2024

2024

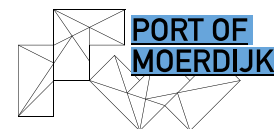
Vastgesteld op 25 april 2025 door de directie van Havenbedrijf Moerdijk N.V.,
gevestigd te Moerdijk, KvK 67415938.

Paul Dirix

Marika Menschaar – den Hartog

INHOUDSOPGAVE

JAARVERSLAG

BESTUURSVERSLAG	06
Voorwoord	07
Inleiding	09
Terugblik doelstellingen 2024	10
Duurzaamheid	31
Financiën	39
Vooruitblik 2025	45

VERSLAG VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN	50
---	-----------

PERSONALIA EN NEVENFUNCTIES DIRECTIE EN RAAD VAN COMMISSARISSEN	56
--	-----------

FACTS & FIGURES	62
----------------------------	-----------

JAARREKENING	66
Balans per 31 december 2024	67
Winst- en verliesrekening 2024	69
Kasstroomoverzicht	70
Algemene toelichting en grondslagen voor financiële verslaggeving	71
Toelichting op de balans	91
Niet in de balans opgenomen verplichtingen	103
Toelichting op de winst- en verliesrekening	104
Gebeurtenissen na balansdatum	108
Overige toelichtingen	108

OVERIGE GEGEVENS	112
Statutaire bepalingen inzake de bestemming van het resultaat	113
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	114

VOORWOORD

SAMEN GROEIEN IN BETEKENIS

Port of Moerdijk is in 2024 weer verder in betekenis gegroeid. Onze bedrijven hebben opnieuw waarde toegevoegd aan de nationale en internationale economie en aan de samenleving. Dat gebeurde in een jaar waarin het geopolitiek nog steeds onrustig was. De toenemende dreiging vatten wij op als een signaal voor de haven en voor onze bedrijven om voorbereid te zijn op onvoorziene gebeurtenissen. In 2024 hadden we ook nog altijd te maken hadden met kostenstijgingen, een hoge inflatie en krapte op de arbeidsmarkt. Wereldwijd stond de productie, net als in 2023, onder druk. Dat zien we terug in de opnieuw gedaalde overslag en volumes bij de binnenvaart en het spoorvervoer. Bij de zeevaart lijken zich aan het einde van het jaar de eerste tekenen van herstel aan te dienen.

MOOIE ONTWIKKELINGEN

Het jaar 2024 was weliswaar onrustig, maar kende ook de nodige lichtpuntjes in de vorm van mooie ontwikkelingen en gebeurtenissen. Vermeldenswaard is onder andere de bouwstart van de logistieke wereldspeler DSV op Logistiek Park Moerdijk. Ook het volgende ontwikkelveld is bouwrijp. Daar zal ontwikkelpartner LPM Holding gaan bouwen. De keuze van Tailwind Shipping Lines voor Port of Moerdijk als dé uitvalsbasis voor zijn Azië-Europa-dienst spreekt zeer tot de verbeelding. Net als de zichtbare vorderingen van de nieuwe multimodale terminal van Van der Vlist Transportgroep, de nieuwe binnenvaartverbinding met Duisburg en de A2B-online treinverbinding met Italië, die op het moment van verschijnen van dit jaarverslag een feit zal zijn.

VERJAARDAGEN

Port of Moerdijk kent inmiddels een rijke historie. Tot de bedrijven, die mede aan de basis van het haven- en industrieterrein hebben gestaan, behoren Ritchie Bross en Combined Cargo Terminals (CCT). Zij vierden in 2024 hun 25e respectievelijk 20e verjaardag. Een gelukwens aan deze twee bedrijven is op zijn plaats.

OP Z'N BRABANTS

Als bijzondere en geslaagde gebeurtenis verdient ook de Open Havendag, die we samen met onze partners in 2024 opnieuw hebben georganiseerd, een aparte vermelding. Die dag laat zien dat Port of Moerdijk volop in de belangstelling staat en toont aan hoe waardevol een goed contact met onze omgeving is. Dat laatste mocht ikzelf ervaren, toen ik begin 2024 op uitnodiging van de inwoners een wandeling maakte door Moerdijk Dorp. Onze omgeving is kritisch over Port of Moerdijk, maar doet dat

op z'n Brabants, dus informeel en toegankelijk. Die combinatie van zakelijkheid en ongedwongenheid kenmerkt ook de vele ontmoetingen en samenwerkingen met en tussen bedrijven in Port of Moerdijk. 'Connecting you' is niet voor niets onze merkwaarde. 'Ze en we' weten elkaar te vinden. Om kennis en ervaringen te delen. Of om bij complexe vraagstukken vooral te kijken naar wat wél mogelijk is. De Smart Energy Hub Moerdijk is daar een treffend voorbeeld van.

BARRIÈRES

Net als de andere zeehavens in Nederland kan en wil Port of Moerdijk een substantiële rol op zich nemen in de verduurzaming van de industrie, de energietransitie en de circulaire economie. Met onze strategische ligging, industriële klimaat en logistieke knooppuntfunctie beschikken we over de juiste condities. Maar om voor genoemde transitie, en daarmee voor de samenleving en de Nederlandse en Europese industrie, van betekenis te zijn moeten we verder kunnen groeien. Die groei wordt momenteel geremd door barrières als de netcongestie, stikstofproblematiek en het gebrek aan milieuruimte. Door de uitspraak van de Raad van State in december over het stikstofvraagstuk is de problematiek nog complexer geworden. Ook de fysieke ruimte speelt een cruciale rol. Grote en essentiële energievoorzieningen alsook circulaire bedrijvigheid zorgen voor een ruimtevraag die het aanbod binnen onze hekken overstijgt. Het is van belang dat er duidelijkheid komt over dat ruimtevraagstuk (ook bekend als Powerport Regio Moerdijk). We kijken daarom met belangstelling uit naar het aangekondigde besluit over een globaal toekomstperspectief. Het is voor iedereen van belang -bedrijven én inwoners- dat er duidelijkheid komt.

De genoemde barrières betekenen geenszins dat we stilzitten als het om kansen op verduurzaming gaat. Kijk naar de pyrolyseolie-upgrader van Shell, die een belangrijke bijdrage betekent voor de circulaire economie. Of naar de samenwerking van de bedrijven Ecocem en OBM op het gebied van emissiearme cement. Stuk voor stuk voorbeelden van inspirerende initiatieven die laten zien dat we als Port of Moerdijk samen verder in betekenis groeien.

Paul Dirix
CEO Port of Moerdijk

INLEIDING

In ons jaarverslag over 2024 hebben wij voor het eerst het inhoudelijke verslag van onze activiteiten en prestaties geïntegreerd met het bestuursverslag. Dit voorkomt doublures en komt daarmee de toegankelijkheid en leesbaarheid van ons jaarverslag ten goede. Naast de inhoudelijke terugblik op basis van de doelstellingen uit onze corporate strategie plus een duurzaamheidsrapportage bevat dit jaarverslag de gebruikelijke onderdelen: verslag van de Raad van Commissarissen, jaarrekening, overige gegevens en bijlagen.

In 2024 is er volop gewerkt aan onze nieuwe corporate strategie voor de periode 2026-2030. Daarbij hebben we onze stakeholders, aandeelhouders en de Raad van Commissarissen intensief betrokken. In de loop van 2025 werken we hieraan verder en presenteren we de nieuwe strategie. Voor de toelichting in het jaarverslag op onze activiteiten en prestaties in 2024 baseren we ons op de doelstellingen uit de corporate strategie 2020-2025.

OVER HAVENBEDRIJF MOERDIJK

Havenbedrijf Moerdijk N.V. is een 100% deelneming van de Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsuitvoeringsorganisatie Havenschap Moerdijk, kortweg: Havenschap Moerdijk. De gemeente Moerdijk en de provincie Noord-Brabant zijn deelnemers in het Havenschap Moerdijk en daarmee houder van de aandelen A en B die door Havenbedrijf Moerdijk N.V. aan de gemeenschappelijke regeling zijn uitgegeven. Havenbedrijf Moerdijk N.V. heeft statutair als taken:

- het (doen) uitoefenen van een havenbedrijf en in dat kader de positie van het Moerdijkse haven-, logistiek- en industriecomplex in regionaal, nationaal en internationaal perspectief zowel op korte als op lange termijn versterken;
- het bevorderen van een effectieve, veilige en efficiënte afhandeling van het scheepvaartverkeer en het zorgdragen voor nautische en maritieme orde en veiligheid, alsmede het optreden als bevoegde havenautoriteit in het Moerdijkse havengebied;
- de ontwikkeling, aanleg, beheer en exploitatie van het haven-, logistiek- en industriegebied in Moerdijk, in de ruimste zin van het woord. Deze taken verankeren wij in onze meerjaren bedrijfsstrategie die wordt vastgesteld door onze aandeelhouders.

Havenbedrijf Moerdijk voert 'Port of Moerdijk' als merknaam. Port of Moerdijk wordt in sommige gevallen gebruikt als synoniem voor het havenbedrijf, maar vooral om het gebied van haven- en industrieterrein Moerdijk in het algemeen dan wel het geheel van organisaties in dit gebied aan te duiden.

Verklaring corporate governance

Havenbedrijf Moerdijk sluit zich vrijwillig aan bij en geeft uitvoering aan de best practices uit de meest recente corporate governance code.

DOELSTELLINGEN

Havenbedrijf Moerdijk werkt via diverse programma's aan de doelstellingen die zijn vastgelegd in de Corporate Strategy 2021-2025, een bedrijfsstrategie die voortvloeit uit de Havenstrategie 2030 en de Havennota 2020-2030.

Havenbedrijf Moerdijk hanteert zeven strategieën om als vertrouwd partner met oog voor het maatschappelijk belang de verbindende partij te zijn in het streven om van haven- en industriegebied Moerdijk hét knooppunt in de Vlaams-Nederlandse delta te maken voor duurzame Europese toegevoegde waarde logistiek en circulaire chemie. Naast de zeven strategieën wordt als randvoorwaarden doelen gesteld aan de eigen professionele organisatie.

01

VERSTERKEN EN
UITBOUWEN
TOPCLUSTERS

02

VERGROTEN VAN
HET SHORTSEA
OVERSLAGVOLUME

03

VERSTERKEN EN
DIGITALISEREN
INFRASTRUCTUUR

04

UITBOUWEN
NETWERKPOSITIE
IN VLAAMS
NEDERLANDSE
DELTA

05

HET ZIJN
VAN EEN
GOEDE BUUR

06

EXCELLEREN
IN VEILIGHEID
(SAFETY &
SECURITY)

07

VOOROPLOPEN IN
DUURZAAMHEID &
CIRCULARITEIT

00

PROFESSIONELE
ORGANISATIE ALS
RANDVOORWAARDE

01

VERSTERKEN EN
UITBOUWEN
TOPCLUSTERS

HOLLEN EN STILSTAAN ÉN
DUURZAME LICHTPUNTJES

Kijken we naar de nieuwe bedrijfsvestiging en de bouwinitiatieven van al aanwezige bedrijven, dan zien we snelheid en voortvarendheid. Sommige ontwikkelingen gaan zelfs razendsnel. Graag hadden we eenzelfde tempo gezien bij het verwezenlijken van onze ambitie om circulaire bedrijvigheid aan te trekken. Er zijn echter nog teveel onzekerheden. Onzekerheid was in 2024 ook het trefwoord in de handelstromen. Maar als het om de verduurzaming van de industrie gaat, zijn er mooie lichtpuntjes.

De onzekere tijden in de wereldeconomie en de stagnerende consumptievraag laten nog altijd hun invloed gelden op de vervoersstromen en overslagvolumes. We hielden er al rekening mee dat de daling uit 2023 nog wel even zou aanhouden. Bij de binnenvaart en het spoor zien we opnieuw een neerwaartse lijn. Bij de zeeschepen zijn de aantallen licht zijn gestegen en is het overslagvolume nagenoeg gelijk gebleven.

EERSTE VESTIGER LPM SCHIET UIT DE STARTBLOKKEN

In maart ging op Logistiek Park Moerdijk (LPM) de eerste paal de grond in voor de bouw van het grootste warehouse van logistieke wereldspeler DSV Global Transport and Logistics. In de maanden erna werd dit warehouse, met een oppervlakte van maar liefst 240.000 vierkante meter en een omtrek van bijna 4 kilometer, in rap tempo zichtbaar vanaf de A17. Er komen 136 docks voor het laden en lossen en een dak waar plek is voor auto's en zonnepanelen. Het is niet ondenkbaar dat deze eerste nieuwkomer op LPM eind 2025 al (gedeeltelijk) operationeel is. Langs de Lapdijk zal in 2025 de bouw van start gaan van onze ontwikkelpartner LPM Holding. Sowieso verloopt de hele verdere ontwikkeling van het logistiek park voortvarend. Eind 2024 was zeventig procent van alle uitgeefbare gronden bouwrijp. Ook is de wegeninfrastructuur zo goed als klaar, is de 5G-inrichting een feit en is de centrale bluswatervoorziening volop in aanbouw. De ruimtelijke ontwikkeling van het gebied ontving de BREEAM-rating 'Very Good'. BREEAM staat voor Building Research Establishment's Environmental Assessment Method en is wereldwijd de leidende methode voor het beoordelen van de duurzaamheid van projecten in de gebouwde omgeving.

Aan de hand van deze strategieën doen we hier verslag van de voortgang doelstellingen 2024.

STIKSTOFUITSPRAAK RAAD VAN STATE

Eind 2024 heeft de Raad van State in zijn uitspraak over een aantal stikstofkwesties geoordeeld dat het zogeheten intern salderen van stikstofruimte niet geoorloofd is. Dit zou betekenen dat -met terugwerkende kracht tot 2020- ongebruikte stikstofruimte niet mag worden ingezet voor het mogelijk maken van een ander plan op dezelfde bedrijfslocatie. Wat de impact van deze uitspraak is op reeds in gang gezette en nog geplande ontwikkelingen in Port of Moerdijk inclusief Logistiek Park Moerdijk, is nog onduidelijk. Bij het samenstellen van dit jaarverslag boog het kabinet zich over de implicaties van genoemde uitspraak.

GOED NIEUWS

Goed nieuws is de joint-venture van Euro Rijn Vastgoed en Bouwbedrijf Vrolijk, die het voornemen hebben om in het cluster Tradepark West – Voorzieningencentrum een distributiecentrum te ontwikkelen van circa 12.000 vierkante meter. Het probleem van de netcongestie, waardoor slechts een kleine elektriciteitsaansluiting mogelijk was, is ondervangen door de bouw van een eigen batterijpakket en de aanleg van zonnepanelen op het dak.

Verder verwachten we in het eerste kwartaal van 2025 de opening van het gloednieuwe multimodale warehouse van de Europese marktleider in de sector uitzonderlijk en zwaar transport Van der Vlist Transportgroep.

INDUSTRIAL PARK MOERDIJK

Onze propositie met Industrial Park Moerdijk (IPM) als vestigingslocatie voor bedrijven in de circulaire chemie heeft in 2024 nog niet het gewenste resultaat -uitgifte van vijf hectare- opgeleverd. Behalve van onzekerheden voor bedrijven die van hun business-model een succes willen maken, is er ook sprake van belemmeringen als gevolg van de netcongestie en het gebrek aan milieuruimte (geluid). We houden vast aan onze ambitie en daarmee aan het selectieve vestigingsbeleid om IPM exclusief te bestemmen voor bedrijven die een bijdrage leveren aan de grondstoffentransitie.

De realisering van de railterminal annex kadefaciliteit op Industrial Park is in 2024 verder voorbereid. Hier ontstaat een multipurpose terminal, die een versterking betekent van onze shortsea- en spoorpropositie en die we hopelijk in 2025 in de markt kunnen zetten.

MOOIE DUURZAAMHEIDSWINST

Hoewel het in 2024 nog wachten was op het eerste vestigingsnieuws in de circulaire chemie, zijn er op het gebied van verduurzaming wel zeker de nodige lichtpuntjes te melden. Dat hebben we dan vooral te danken aan initiatieven van al in Port of Moerdijk gevestigde bedrijven. Zo heeft Shell zijn pyrolyseolie-upgrader geopend, de grootste ter wereld in zijn soort. Dankzij de upgrader kunnen moeilijk te recyclen plastics alsnog worden hergebruikt. Een ander initiatief betreft de samenwerking tussen Ecocem Benelux en OBM waardoor de introductie op de markt van emissiearme cement een stap dichterbij komt.

02

VERGROTEN VAN
HET SHORTSEA
OVERSLAGVOLUME

DE MULTIMODALE VAART ZIT ER GOED IN

Port of Moerdijk heeft zijn positie als internationaal logistiek knooppunt in 2024 weer verder versterkt. Dat gebeurde zelfs enigszins tegen de stroom in. Want hoewel er sprake was van een 'reverse modal shift', zat het aantal verbindingen over spoor en water niettemin in de lift.

De wereldwijde daling in de industriële productie heeft tot gevolg dat bedrijven voor hun transport vaker kiezen voor de weg. Kleine volumes via het vrachtvervoer over de weg zijn nu eenmaal goedkoper dan via het spoor en de binnenvaart. Maar deze ontwikkeling heeft toonaangevende bedrijven er niet van weerhouden om mooie multimodale initiatieven te ontplooiën. Een van de initiatieven heeft ertoe geleid dat Port of Moerdijk in 2025 een nieuwe binnenvaartverbinding krijgt met het Duitse Duisburg.

NIEUWE TREINDIENST MET ITALIË

Eind oktober heeft logistiek dienstverlener A2B-online de lancering aangekondigd van haar nieuwe treindienst: de A2B-online Express. Met deze nieuwe dienst gaat er drie keer per week een trein rijden tussen Port of Moerdijk en de Melzo terminal bij Milaan in Italië. Met deze verbinding kan A2B-online de supply chain voor haar klanten verder optimaliseren. Het bedrijf noemt de nieuwe service 'een duurzame oplossing'. Verwacht wordt dat de frequentie van de treindienst al in 2025 naar vier keer per week gaat. In 2024 is ook de treinverbinding door Schavemaker Logistics & Transport tussen Port of Moerdijk en Polen verder geïntensiveerd naar vier roundtrips per week.

'EN WIJ DOPEN U PANDA 004'

In september werd in de haven van Moerdijk de Panda 004 gedoopt. Dit is het nieuwe containerschip van Tailwind Shipping Lines. Deze containerrederij en dochteronderneming van supermarktketen Lidl heeft hiermee zijn Azië-Europa-diensten volledig geconcentreerd in Port of Moerdijk. De Lidl-containers uit Azië, die bestemd zijn voor de Noord-Europese markt, gaan nu allemaal van boord in Barcelona om van daaruit met een nieuwe feederdienst van Tailwind verscheept te worden naar Moerdijk. De rederij vindt Port of Moerdijk zowel voor haar hoofdklant Lidl als voor andere klanten ideaal gelegen om goederen naar Noordwest-Europa te vervoeren. "Onze feederdienst biedt een aantrekkelijk alternatief voor het vervoer door heel Europa per vrachtwagen", aldus managing director van Tailwind Christian Stangl tijdens de doopplechtigheid.

03

VERSTERKEN EN
DIGITALISEREN
INFRASTRUCTUUR

GEWAARDEERD GASTHEERSCHAP

Wat vaak buiten beeld blijft in een jaarverslag, zijn de dagdagelijkse werkzaamheden. We zijn elke dag bezig om Port of Moerdijk nog beter, mooier, duurzamer en veiliger te maken. Dat is een hele klus, waar we ons met het hele havenbedrijf aan committeren. We horen van onze bedrijven dat ze de hoogwaardige vestigingsomgeving en -condities en daarmee ons gastheerschap weten te waarderen. Daar zijn we trots op.

We hebben met de verbetering van de weginfrastructuur belangrijke vorderingen gemaakt. Zo is de verdubbeling van de rijbaan voor zowel het inrijdend als het uitrijdend verkeer bij afslag 26 van de A17 -inclusief de bouw van een nieuw viaduct- voorbereid. Met de uitvoering van de rijbaanverdubbeling voor het inrijdend verkeer hadden we graag in 2024 willen starten, maar dat wordt 2025. Dan start ook de uitvoering van de uitgaande rijbaanverdubbeling. Over de financiële bijdrage van het Rijk hebben we met Rijkswaterstaat principe-afspraken gemaakt. De beoogde ombouw van de rotondes op de Zuidelijke Randweg, tussen de A17-afslagen 26 en 27, tot kruispunten met slimme verkeerslichten zit inmiddels in de ontwerpfasen. Verder is de uitvoering van de verbeterde verbindingen van de Zuidelijke Randweg met de Chemieweg en Middenweg -waar verkeerslichten komen- een stap dichterbij gekomen. ProRail heeft hier ook de beveiliging van de spoorwegovergangen voorbereid. Voor de reconstructie van de Oostelijke Randweg hebben we opdracht gegeven

GEBIEDSVISIES

We hebben besloten om de verbetering van kleinere verkeerssituaties niet langer op postzegelniveau aan te vliegen. In plaats daarvan zien we dergelijke situaties in een bredere context door het opstellen van een gebiedsvisie. Waar nodig delen we zo'n gebied weer op in enkele deelgebieden en komen we per deelgebied met een oplossing.

SAMEN MET DESKUNDIGEN ÉN MET INWONERS

Samen met de betrokken ondernemers willen we de werkzaamheden die nodig zijn voor de betere bereikbaarheid van het haven- en industrieterrein en voor een betere doorstroming van het verkeer en verkeersveiligheid zo voortvarend mogelijk aanpakken. Daarom hebben we met leveranciers en andere bouwbedrijven een bouwteam gevormd, dat de uitwerking van de diverse infrastructurele ontwerpen ter hand neemt. Ook met inwoners van de gemeente werken we nauw samen aan belangrijke verkeersoplossingen. Zo hebben we in overleg met de Dorpstafel Moerdijk en de gemeente het kruispunt Blokdijk/Steenweg op Logistiek Park Moerdijk op de schop genomen voor een betere ontsluiting van het dorp.

LOGISTIEK PARK MOERDIJK: KWESTIE VAN VOORSORTEREN

Op Logistiek Park Moerdijk (LPM) weten we met de voorgenomen werkzaamheden -zoals het bouw- en woonrijp maken- steeds voor te sorteren op geplande, belangrijke ontwikkelingen die zich daar voordoen. Alles is daarmee in gereedheid voor de bedrijven die zich er vestigen. In 2024 is de verbindingsweg naar de beide aansluitingen met de A17 volledig vernieuwd en zijn meteen de bestaande rotondes vervangen door kruisingen met verkeerslichten. Verder is de Interne Baan helemaal klaar -de verkeerslichten staan al te knipperen- en wordt de aansluiting van LPM op de A16 bouwrijp gemaakt.

BLAUWE ZONE EEN FEIT

De invoering van de blauwe zone op het haven- en industrieterrein is afgerond en de gemeente Moerdijk is gestart met handhaving. Met de blauwe zone willen we een einde maken aan het lukraak en langdurig parkeren van vrachtwagens en personenauto's aan de openbare weg op plekken die daarvoor niet bedoeld zijn.

INVESTEREN IN SPOOR EN SPOORVEILIGHEID

We zijn blij met de bijdrage van het Rijk ten behoeve van de investeringen, die nodig zijn om de spoorinfrastructuur verder te optimaliseren. Concreet gaat het om de aanleg van het opstelspoor aan de Middenweg en de aansluiting van nieuw spoor bij de insteekhaven van het Industrial Park Moerdijk. Ondertussen blijft het als gevolg van het ontbreken van de vereiste stikstofruimte wachten op de gewenste verruiming van het spooreplacement. Onze hoop is gevestigd op het hebben van de vergunning midden 2026. Wél is -in het kader van de voorbereidingen het verleggen van kabels en leidingen afgerond.

In 2024 hebben we opnieuw onderzoek gedaan naar de veiligheid van alle spoorwegovergangen. De quick win verbeteracties, die het onderzoek heeft opgeleverd, bespreken met ProRail en voeren we uit in 2025. De lange termijn aanpassingen met extra beveiliging en in enkele gevallen ook met VRI's worden besproken met ProRail en ministerie.

FIETSVEILIGHEID

Om in 2025 de nodige maatregelen te kunnen uitvoeren, hebben we in 2024 een quick scan naar de kwaliteit van de fietspaden laten uitvoeren. Vanaf 2026 worden de meer structurele verbeteringen uitgevoerd.

ONDER EN AAN HET WATER

We hebben verder gebouwd aan de zogeheten digital twin van de haven waarin we diverse data stoppen: waterdiepten, peilingresultaten, scheepvaartbewegingen et cetera. Zo maken we een start met 'predictive maintenance' van de haven en weten we bijvoorbeeld wanneer er als gevolg van slibaanwas moet worden gebaggerd. Ook hebben we het onderzoek naar de technische staat van de havenkades een vervolg gegeven.

LANDMARK HAVENTOREN 'MAKEN WE SAMEN'

We hebben positieve reacties ontvangen op het idee en eerste ontwerp van de Haventoren. Op de plek in het wandelgebied rond het haven- en industrieterrein waar de toren een plek zou kunnen krijgen, hebben we in 2024 een presentatie verzorgd. Volgens het idee van kunstenaarscollectief Gijs van Vaerenbergh wordt deze circa dertig meter hoge landmark opgebouwd uit containervormen van open staal. De bedoeling is dat het idee van de Haventoren ook door de bedrijven op Moerdijk wordt gedragen en dat 'we het letterlijk samen maken'. De eerste bedrijven hebben zich al gemeld. In 2025 worden de plannen verder uitgewerkt.

PUBLIEK 5G

Port of Moerdijk ontwikkelt samen met KPN de publieke 5G bereikbaarheid. Hiervoor zullen verschillende 5G-masten worden geplaatst op het haven- en industrieterrein. De twee 5G-masten op Logistiek Park Moerdijk staan er, net als die op Industrial Park Moerdijk. Voor de andere twee masten worden in overleg met KPN de locaties bepaald.

‘Connecting you’ is onze slogan en onze belofte. We gaan de verbinding aan met onze bedrijven, omwonenden, scholen, overheden, andere stakeholders en kenniswerkers. Bij alle verbindingen die we leggen, draait het vooral om de toekomst. Om innovaties, economische versterking, een schoner milieu en een beter klimaat. ‘Connecting you’ betekent niet voor niets ook ‘Connecting tomorrow’.

Het aantal ontmoetingen met en voor bedrijven, dat we in 2024 hebben georganiseerd, valt niet op de vingers van twee handen te tellen. Of het nu om de industrietafels gaat, over bijeenkomsten die in het teken staan van onder meer de energietransitie en cyberveiligheid of een ‘staalsessie’ waaraan meer dan twintig bedrijven deelnamen met elk hun eigen niche binnen de staalindustrie. We constateren dat deze ontmoetingen en vormen van samenwerking en kennisdeling tot de nodige nieuwe, positieve ontwikkelingen leiden.

SAMEN EEN ANTWOORD OP DE NETCONGESTIE

Het goed bezochte, door het havenbedrijf georganiseerde Congestie Café is een prima katalysator gebleken voor de samenwerking van bedrijven om samen een antwoord te vinden op de problematiek van de netcongestie. De Smart Energy Hub Moerdijk Middenweg is daarvan het levende bewijs. Het havenbedrijf is trekker en co-financier van dit project, waarin bedrijven hun energiegebruik op elkaar willen afstemmen. Er is voor de Middenweg gekozen, omdat hier sprake is van energie-opwekkers en bedrijven die last hebben van de netcongestie. De kansen en problemen zijn inmiddels in kaart gebracht, ook de mogelijke vormen van samenwerking zijn besproken. We verwachten in 2025 de eerste concrete overeenkomsten tussen bedrijven en daarmee ook de eerste -tijdelijke- oplossingen voor de congestie.

GROENE CHEMIE: DOKPLAATS VOOR VERNIEUWING

Behalve van Europese logistiek is Port of Moerdijk ook een knooppunt van circulaire chemie. We zorgen voor verbindingen met en binnen de regio West-Brabant. Maar we treden zelf ook op als dokplaats voor vernieuwing en faciliteren in Noord-Brabant de samenwerking tussen bedrijfsleven, provincie, gemeenten, ontwikkelbedrijven en kennis- en onderwijsinstellingen. Het lag dan ook voor de hand om ons als chemiecluster aan te sluiten bij het platform Groene Chemie, Nieuwe Economie (GCNE).

INNOVATORS VAN MORGEN OVER DE VLOER

De samenwerking met het onderwijs wordt steeds intensiever en breder. Tot de vaste partners behoren inmiddels de Technische Universiteit Eindhoven, Avans Hogeschool, de Hogeschool Rotterdam, Breda University of Applied Sciences (BUAS), Curio, het Markiezaat College in Bergen op Zoom en STC Rotterdam (opleidingen in scheepvaart, logistiek en haven- en procesindustrie). De link die we door deze samenwerking leggen tussen educatie aan de ene kant en innovaties en vestigingsklimaat aan de andere, wordt allerwege gewaardeerd. Ze leidt ook tot diverse kruisbestuivingen tussen bedrijven en kennisinstituten en hun studenten. Ondernemers nemen studenten mee in de wereld van industrie, logistiek, chemie en haven. Omgekeerd is Port of Moerdijk een interessant fieldlab voor de innovators van morgen.

HAVENSAMENWERKING

We zoeken en hebben op verschillende niveaus verbinding met andere (zee)havens. We werken binnen de Branche Organisatie Zeehavens (BOZ) samen met de andere nationale zeehavens en kunnen op die manier onze gezamenlijke belangen goed aan de orde stellen bij de Rijksoverheid. Ook zorgen we -onder andere op het gebied van ondermijning- voor regelmatige afstemming met North Sea Port (Zeeland-Gent) en werken we samen met de Brabantse binnenhavens. In 2024 hebben we aangekondigd dat we in 2025 het jaarcongres voor de Nederlandse Vereniging voor Binnenhavens (NVB) hosten.

BEZOEK UIT DEN HAAG

De potenties en belangen van Port of Moerdijk bij het Rijk onder de aandacht brengen, deden we in 2024 ook tijdens het vele bezoek dat we uit Den Haag mochten ontvangen. In verband met de Nota Ruimte die het Rijk aan het opstellen is, zijn medewerkers van de meest betrokken ministeries op werkbezoek geweest bij onder andere de bedrijven Combined Cargo Terminals (CCT) en Slibverwerking Noord-Brabant (SBN). Ook hebben we, tijdens een bezoek van de directeur-generaal Mobiliteit van het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat, het belang van het spoorweggoederenvervoer voor Port of Moerdijk als zeehaven kunnen uitleggen. Verder hebben we rijksvertegenwoordigers van het Nationaal Programma Verduurzaming Industrie (NPVI) en -op het gebied van nationale veiligheid en crisisbeheersing- een delegatie van het The Hague Centre for Strategic Studies (HCCS) op bezoek gehad.

BUSVERBINDING IN DE MAAK

Gesprekken met Arriva hebben ertoe geleid dat deze busvervoerder in 2025 een verbinding start tussen Port of Moerdijk en station Lage Zwaluwe. Deze 'lijn 177' gaat vanaf juli 2025 elk halfuur rijden. De precieze gegevens van de dienstregeling worden later bekend. Dan wordt ook duidelijk waar de op- en uitstaphaltes komen. Op het haven- en industrieterrein komen vier haltes, op Logistiek Park Moerdijk naar verwachting drie. Deze openbaar vervoervoorziening is een welkom en duurzaam initiatief voor werknemers en bezoekers die nu nog met de auto naar Port of Moerdijk komen. Er blijft straks sprake van flinke loopafstanden, omdat veel bedrijven nu eenmaal op grote afstand van een bushalte zullen liggen. Bedrijven worden daarom benaderd voor deze zogeheten 'last mile' oplossingen. Ook worden bedrijven aangespoord om voor hun werknemers maatregelen te treffen, bijvoorbeeld via arbeidsvoorwaarden, die het openbaar vervoergebruik extra aantrekkelijk maken.

ONZE PROPOSITIE ONDER DE AANDACHT

Ook in 2024 hebben we het nodige ondernomen om de propositie van Port of Moerdijk bij uiteenlopende doelgroepen en op verschillende manieren onder de aandacht te brengen. We hebben de website verder doorontwikkeld en gezorgd voor diverse nieuwsartikelen en brandstories. Verder kunnen we de succesvolle deelname vermelden -samen met zeven bedrijven op Moerdijk- aan de Multimodaal Transport Expo. Ook de deelname -samen met Van der Vlist- aan het shortsea-event Short Sea Commodities was betekenisvol. Port of Moerdijk is de trotse sponsor van dit nieuwe event.

05

HET ZIJN
VAN EEN
GOEDE BUUR

VITALE BANDEN MET EEN VITALE OMGEVING

De dialoog met omwonenden heeft in 2024 mede in het teken gestaan van toekomstige ontwikkelingen op en rond het haven- en industrieterrein. Ook in 2024 hebben we weer deelgenomen aan verschillende dorpsafels, zijn drie Omgevingstafels Moerdijk georganiseerd en zijn voorbereidingen getroffen voor een stakeholderonderzoek in 2025.

De ontmoetingen tussen omwonenden, overheden en bedrijfsleven in de vorm van de Omgevingstafels worden altijd goed bezocht. In het geval van bijzondere onderwerpen als de energietransitie en het spoorweggoederenvervoer is de opkomst extra hoog.

ROEP OM DUIDELIJKHEID IS BEGRIJPELIJK

Met de presentatie van de Leefbaarheidsvisie voor hun dorp hebben de inwoners van Moerdijk kenbaar gemaakt dat zij duidelijkheid willen over de toekomstige ontwikkelingen rond hun leefgebied. Het gaat hen niet alleen om de invloed van Port of Moerdijk, maar ook om de impact die nieuwe energievoorzieningen en extra bedrijvigheid in de regio kunnen hebben. Voor die roep om duidelijkheid hebben wij uiteraard begrip. Ook voor Port of Moerdijk zijn de te nemen besluiten van belang. Sowieso blijven we hierover met de betrokken overheden en ook met de inwoners graag in gesprek.

GESLAAGDE OPEN HAVENDAG

Op zaterdag 5 oktober organiseerden we voor de vierde keer onze tweejaarlijkse Open Havendag. Dat deden we samen met zo'n veertig bedrijven en instanties en met enkele honderden vrijwilligers. Het werd opnieuw een zeer geslaagde editie van dit gratis toegankelijke evenement. De ongeveer 3.000 bezoekers waanden zich bij aankomst op een waar festivalterrein, compleet met foodtrucks, koffiecorners en statafels. Daar werd iedere bezoeker als eerste via enorme schermen getraakteerd op een film over Port of Moerdijk. Van daaruit begon daarna de ontdekkingsreis naar een uniek kijkje achter de schermen bij Port of Moerdijk. Dat kon op verschillende manieren. Met de bus naar het bedrijf of de activiteiten die men wilde bezoeken, op safari naar Logistiek Park Moerdijk of met de rondvaartboot de haven en het industrieterrein vanaf het water bekijken.

'OMLOOP PORT OF MOERDIJK'

Er zit volop vitaliteit in onze omgeving en bij de inwoners en verenigingen van de verschillende dorpen. Dat blijkt ook uit de diversiteit aan aanvragen voor een bijdrage uit onze Vitaliteitsregeling. Met die regeling zetten we ons in voor maatschappelijke, culturele en leefbaarheidsprojecten in de regio. Er is jaarlijks maximaal 150.000 euro beschikbaar. Projecten moeten betekenisvol zijn voor de samenleving en een open karakter hebben. Tot die projecten behoorde in 2024 onder meer het Moerdijkse wielerspektakel dat voorheen bekend stond als de Profonde van Zevenbergen. Dankzij een bijdrage uit het Vitaliteitsfonds is de komende drie jaar de deelname voor alle toertochten gratis. Het kampioenschap voor deze niet-licentiehouders wordt daarnaast omgedoopt tot Omloop Port of Moerdijk.

Andere bijdragen uit het fonds gingen onder meer naar het tachtigjarige bevrijdingsfeest in Zevenbergschen Hoek, een duofiets voor de Stichting Fietsmaatjes in Hooge en Lage Zwaluwe, een speeltoestel voor een schoolplein in Strijen, Standdaarbuiten, het Oranjecomité Klundert en de Stichting Evenementen Fijnaart.

06

EXCELLEREN
IN VEILIGHEID
(SAFETY &
SECURITY)

ACTEREN EN VOORSORTEREN OP VEILIGHEID

Ook 2024 stond weer in het teken van diverse belangrijke besluiten, maatregelen en acties die Port of Moerdijk het veiligste haven- en industrieterrein van de Vlaams-Nederlandse Delta moeten maken. Daarmee acteren we niet alleen op de veiligheid van vandaag, maar sorteren we ook voor op de risico's van morgen en overmorgen.

Met een veelheid en diversiteit aan maatregelen hebben we uitvoering gegeven aan het zogeheten Mainportprogramma. We hebben onder meer het aantal sensoren verder uitgebreid. Vanuit het Mainportprogramma hebben we ook extra boa-capaciteit kunnen toevoegen. Ook wordt er inmiddels extra researchcapaciteit ingezet. Dat is geen overbodige luxe als we bijvoorbeeld kijken naar de ontdekking in 2024 van een grote partij cocaïne bij een bedrijf in onze haven.

FOCUS OP AFWIJKINGEN

Dankzij de verder uitgebreide sensoriek -extra sensoren, warmtecamera's, long range camera's en dronedetectie- en de data die we daaraan ontleen kunnen we steeds beter focussen op afwijkingen die we constateren. Met deze data wordt informatie gestuurd werken de norm.

NIEUW VEILIGHEIDSMODEL

Informatie gestuurd en ook risico gestuurd werken staan centraal in ons nieuwe veiligheidsmodel –'Het Moerdijkse Model'- waarin we ons handelen op het gebied van havenveiligheid, veiligheid aan land en ondermijning nog beter willen integreren. Dat doen we door samen met onze veiligheidspartners nog scherper te sturen op veiligheidsrisico's en oplossingen. Daarbij hanteren we heldere en meetbare KPI's en prioriteiten. Het Moerdijkse Model zorgt voor meer structuur en gaat de veiligheidsaanpak en het veiligheidsoptreden nog robuuster maken en Port of Moerdijk nog beter weerbaar tegen alle mogelijke risico's.

NIEUWE PARTNERS

In 2024 zijn we gestart met onze nieuwe veiligheidspartners. Daarbij gaat het enerzijds om het elektronische beheer en onderhoud van alle beveiligingsinstallaties en anderzijds om de mobiele surveillance en het gebruik van geavanceerde veiligheidstechnologieën inclusief de bemensing van het Havenbedrijf Moerdijk Communicatie Center (HMCC). We hebben er bewust voor gekozen om de zorg voor de verschillende aspecten van safety en security voortaan ook bij verschillende partijen weg te leggen.

LOGISTIEK PARK MOERDIJK

Op Logistiek Park Moerdijk worden alle geplande veiligheidsvoorzieningen gerealiseerd. De camera's en andere sensoren en de toegangspoorten doen hun werk. Ook het automatisch signaleren en beboeten van voertuigen die 'onbevoegd' gebruikmaken van de interne baan, wordt geregeld. De centrale bluswatervoorzieningen kan naar verwachting in de tweede helft van 2025 operationeel zijn.

GROOT BEREIK MET PAM

De introductie van de nieuwe safety- en security app 'Port Alert Moerdijk'(PAM) is succesvol verlopen. Al snel hadden veel bedrijven en instanties zich aangesloten en is het beoogde bereik van tachtig procent deelname gerealiseerd. Men is positief over de eerste ervaringen met deze voor een haven- en industrieterrein unieke app. Er wordt volop gemeld en gebruik gemaakt van de geboden informatie.

CYBERVEILIGHEID

Het kunnen beschikken over state of the art IT-systemen en -programma's is een absolute randvoorwaarde om onze veiligheidsambities waar te maken en is tevens een vereiste vanuit NIS2-wetgeving. De ontwikkelingen op het gebied van informatietechnologie gaan razendsnel. Maar het tempo waarin de risico's en gevaren voor de cyberveiligheid zich ontwikkelen, ligt ook erg hoog. Bovendien worden digitale dreigingen steeds geavanceerder. Mede als gevolg van allerlei (toenemende) dreigingen in de wereld focussen we daar steeds scherper op. Dat doen we ook binnen het samenwerkingsverband van de Nederlandse zeehavens BOZ (Branche Organisatie Zeehavens). BOZ, het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat en de Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) hebben een gezamenlijke aanpak ontwikkeld en vastgelegd -de Cyber Strategie Nederlandse Zeehavens- om samen cyberdreigingen het hoofd te bieden. Vanuit deze aanpak wordt de Stichting FERM, die al actief is voor de havens van Rotterdam en Moerdijk, omgevormd tot een landelijk cybersecurity platform voor de Nederlandse zeehavens.

We besteden in onze contacten met bedrijven en partners ook aandacht aan veiligheidsonderwerpen als cybersecurity en ondermijning. Zo waren ondernemers in 2024 te gast in ons Cybercafé en organiseerden we voor vertegenwoordigers van binnenhavens en gemeenten een training over ondermijning.

'BE PREPARED'

De extra aandacht voor cyberveiligheid en daarmee ook de zorg voor de veiligheid en continuïteit van de vitale infrastructuur komt mede voort uit de dreigingen die het gevolg zijn de geopolitiek onrustige situatie in de wereld. Een ander aandachtspunt in dat opzicht betreft de rol van de havens en van de bedrijven in die havens. We zullen ons

gezamenlijk moeten voorbereiden op onvoorziene en kritieke situaties. 'Be prepared' is het tegenwoordig veel gehoorde parool, dat ook van toepassing is op Port of Moerdijk.

HAVENVERORDENING

Op basis van de nieuwe Havenverordening (naar Rotterdams model) die het gemeentebestuur van Moerdijk eind 2023 heeft vastgesteld, hebben we in 2024 op het gebied van handhaving en toezicht een verdere professionaliseringslag gemaakt.

PORT OF MOERDIJK VEILIGER

In 2020 verscheen het veiligheidsprogramma Moerdijk Veilig 2.0. Samen met de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant, de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant, de gemeente Moerdijk en de provincie Noord-Brabant hadden we hierin gezamenlijke veiligheidsdoelen en -maatregelen en -acties opgenomen waarvoor doorgaans één van genoemde partijen aan de lat stond. Met 'Port of Moerdijk Veiliger' richten we ons gezamenlijk op risico's die niet of niet alleen tot het reguliere aandachtsveld van afzonderlijke partijen/actoren behoren. We hebben thema's benoemd en een plan van aanpak opgesteld waarmee we onze tactisch operationele inzet steeds beter op elkaar kunnen laten aansluiten.

GOED RAPPORT

We werken hard aan de constante verbetering van randvoorwaarden voor een veilig en betrouwbaar haven- en industrieterrein. We zetten in op een hoog niveau van safety en security en willen het aantal incidenten jaarlijks met tien procent omlaag brengen. In dat licht zijn we blij met de succesvolle audit die in het kader van onze ISPS-certificering in 2024 heeft plaatsgevonden. Die audit resulteerde in een goed rapport voor de beveiliging en veiligheid van onze haven. In 2024 hebben we ook alle maatregelen uitgevoerd, die nodig zijn voor de verlenging in 2026 van het aan Port of Moerdijk toegekende KVO-certificaat (Keurmerk Veilig Ondernemen). Daar sorteren we dan ook met vertrouwen op voor.

GRENZEN VERLEGGEN KUNNEN WE ALLEEN SAMEN

Waar maar enigszins mogelijk willen we met Port of Moerdijk op het gebied van verduurzaming blijven versnellen. We pakken onze rol in de energietransitie, willen op weg naar een circulaire economie en nemen onze verantwoordelijkheid waar het de leefbaarheid van de omgeving betreft. Daarbij lopen we ook tegen grenzen aan. We draaien niet zelf aan alle knoppen. Grenzen verleggen kunnen we alleen samen.

Dat de Nederlandse zeehavens bij de energietransitie en grondstoffentransitie een spilfunctie te vervullen hebben, staat inmiddels wel vast. Dat geldt ook voor Port of Moerdijk. Maar hoe we die functie invullen, is niet alleen aan ons. We beschikken over prima condities, waarbij onder meer onze functie van Europees logistiek knooppunt van groot belang is. Maar als het gaat om de fysieke ruimte die nodig is voor genoemde transitie, moeten wij over de grenzen van ons haven- en industrieterrein heen kijken en zijn we afhankelijk van het beleid van en de besluitvorming door verschillende overheden.

GROEIENDE ELEKTRICITEITSBEHOEFTE

Die ruimtekwestie speelt onder meer een rol bij de komst van het gewenste 380 kV hoogspanningsstation inclusief de daarmee samenhangende 150 kV en 20 kV voorziening. Juist dat hoogspanningsstation hebben we hard nodig om te voldoen aan de groeiende behoefte aan elektriciteit van bedrijven die willen verduurzamen. De in 2024 verschenen Cluster Energie Strategie (CES) Rotterdam-Moerdijk laat zien dat bedrijven op ons haven- en industrieterrein in toenemende mate inzetten op elektrificatie van hun processen. We coördineren en stimuleren tijdelijke, slimme oplossingen als de elders in dit jaarverslag beschreven Smart Energy Hub Moerdijk Middenweg, maar daarmee is de netcongestie niet opgelost. Pogingen om de komst van het genoemde hoogspanningsstation van TenneT naar voren te halen, hebben nog niet het gewenste resultaat opgeleverd.

OP WEG NAAR ZERO EMISSION

Een toenemende elektrificatie zien we ook bij de verschillende vervoersmodaliteiten. Op dat vlak zijn mooie ontwikkelingen te melden, al is ook hier sprake van een behoefte aan meer voorzieningen. Een flinke stap vooruit in de verduurzaming van de scheepvaart is de komst van de beoogde walstroomvoorzieningen. Bij Combined Cargo

Terminals (CCT) kunnen zowel zeeschepen als binnenvaartschepen aan de stekker. Verder is ten behoeve van Zero Emission Shipping (ZES) de vergunningaanvraag voor een laadstation met containerbatterijen voor de binnenvaart ingediend. Zero Emission wordt hopelijk ook het trein-rangeren voor het spoorgoederenvervoer. Mede dankzij financiële bijdragen van het Rijk en de Provincie wordt op het spoor tussen Lage Zwaluwe en het emplacement en de terminals op het haven- en industrieterrein een proef gehouden met het rangeren door een elektrische locomotief. De elektrificatie van het vrachtverkeer over de weg heeft ook onze aandacht. We stimuleren de aanleg van oplaadpunten voor vrachtwagens bij truckparkings en bij bedrijven zelf. We streven verder naar de realisering van een laadplein en waterstoflaadstation aan de Tradeboulevard.

DUBBELE ONTGASSINGSCAPACITEIT

Een belangrijke duurzame ontwikkeling betreft de ingebruikname bij ATM van een derde ontgassingsinstallatie voor de scheepvaart. Door het landelijk verbod op varende ontgassen neemt de vraag naar duurzame ontgassingsmogelijkheden verder toe. De extra installatie betekent een verdubbeling van de ontgassingscapaciteit, waardoor vier schepen tegelijk kunnen ontgassen. Als havenbedrijf zijn we trots op een bedrijf als ATM, dat als enige in Nederland vaste ontgassingsinstallaties exploiteert.

NOG WACHTEN OP MOGELIJKHEDEN VOOR CO2-OPSLAG

Helaas heeft het zogeheten DIMMER-project, waarmee we stappen wilden zetten om CO2 op te slaan, geen doorgang kunnen vinden. Het onderzoek naar de mogelijkheden tot afvang en transport van CO2 is succesvol afgerond. Maar er is onvoldoende draagvlak bij bedrijven om de bouw financieel mogelijk te maken van een demo-installatie, waarmee de technische haalbaarheid van CO2-afvang en -transport kan worden getest. Samen met bedrijven blijven we kijken naar mogelijkheden tot het afvangen en opvangen van CO2. Zo zal BMC haar huidige activiteiten, waarbij mest wordt verbrand om elektriciteit op te wekken, omzetten naar processen om mest te vergassen naar biogas. Dit levert vanaf 2029 een aanzienlijke vermindering in CO2-uitstoot op. Daarnaast werkt Attero aan zijn CO2-afvanginstallatie. De afgevangen CO2 wordt dan via de binnenvaart naar gasvelden afgevoerd. Begin 2025 neemt Attero een besluit over de investering die hiermee is gemoeid.

OOG VOOR FLORA EN FAUNA

We stellen veel in het werk om een bedrijfsomgeving te creëren waar ruimte is voor de natuur en waar we flora en fauna een prominente plek geven. Logistiek Park Moerdijk kan wat dat betreft enigszins model staan. De bebouwing daar wordt zo groen mogelijk ingepast. Het gebied is straks helemaal omringd door bomenrijen en watergangen.

De ecologische zone aan de Lapdijk is klaar en betekent met zijn uilantil, nest- en vleermuiskasten, baddeplekken voor mussen en bouwmaterialen voor marterburchten een welkome bijdrage aan de biodiversiteit. Bijzonder is ook de energievoorziening op Logistiek Park Moerdijk. De gebouwen gebruiken geen fossiele brandstoffen en het afvalwater wordt gezuiverd binnen de grenzen van het terrein. De retentievijver bevat een betonwand waar zwaluwen kunnen nestelen. Het plan om zwakke en zieke bomen op het haven- en industrieterrein te vervangen, is nagenoeg afgerond.

ZOVEEL MOGELIJK CIRCULAIR

Als havenbedrijf dragen we ook zelf bij aan een maximaal gebruik van circulaire grondstoffen. Voor wat betreft onze assets maken we 'paspoorten' van alle objecten die in aanmerking komen voor hergebruik. Dit combineren we met de ontwikkeling van een circulariteitsdashboard, zodat we met ons beheer en in onze opdrachten aan bouwbedrijven maximaal kunnen sturen op circulariteit.

Ons kantoor aan Plaza 3 krijgt na de verbouwing in 2025 zoveel mogelijk een circulaire inrichting. Ook de klimaatinstallatie wordt verduurzaamd.

00

PROFESSIELE
ORGANISATIE ALS
RANDVOORWAARDE

HAVENBEDRIJF ALS DYNAMISCHE ONDERNEMING

Op Port of Moerdijk weten we ons omringd door bedrijven met een sterke dynamiek, die hun vizier op de toekomst hebben gericht. Als havenbedrijf leggen we dezelfde dynamiek en toekomstgerichtheid aan de dag. Dat zien we terug in onze organisatie, onze medewerkers, onze processen én in onze huisvesting.

Werken aan de toekomst hebben we in 2024 onder meer gedaan door ons te oriënteren op en werk te maken van onze nieuwe corporate strategie voor de periode 2026-2030. Daarvoor hebben we een inventarisatie gemaakt van belangrijke lange termijn ontwikkelingen en van de betekenis hiervan voor Port of Moerdijk en voor ons als havenbedrijf. De eerste aanzetten voor de nieuwe corporate strategie zijn in verschillende gremia en op diverse niveaus besproken. De presentatie volgt in 2025.

ROBUUSTE ORGANISATIE MET TEVREDEN MEDEWERKERS

In lijn met onze planning hebben we onze organisatie verder uitgebreid en verstevigd, zodat we met een robuuste formatie klaar zijn voor de uitdagingen en vraagstukken die op ons afkomen. Zo hebben we te maken met meer en andere opdrachten vanuit nieuwe of veranderde wetgeving en ook met meer klantvragen. Verder zetten we ons organiserend vermogen in om op nog meer gebieden samen te werken met bedrijven, overheden en tal van partners en organisaties.

Dat doen we allemaal met tevreden medewerkers. Uit een in 2024 uitgevoerd tevredenheidsonderzoek onder onze medewerkers spreekt veel waardering voor het werk. Ook is er sprake van trots op en betrokkenheid bij het havenbedrijf en bij Port of Moerdijk.

STEVIG IT-FUNDAMENT

Informatietechnologie is niet meer weg te denken uit onze processen, onze beheertaken en onze operaties die ervoor zorgen dat Port of Moerdijk tot de modernste zeehavens behoort. Projecten zonder IT-component zijn welhaast onmogelijk en ondenkbaar. Data gedreven en data gestuurd werken is de norm. En de permanente zorg voor cyberveiligheid is daarmee onlosmakelijk verbonden.

Ook Artificial Intelligence heeft zijn intrede gedaan en worden er bij de inzet van camera's en sensoren algoritmes gebruikt. We hebben onze IT-architectuur uitgebreid tot een stevig fundament. Ook de kennis op het gebied van informatietechnologie hebben we goed geborgd. Met ons Enterprise Resource Planning (ERP) systeem zijn we inmiddels een jaar aan de slag. Waar nodig bouwen we ERP verder modulair uit.

CONNECTING YOU OOK BINNENSHUIS

In 2024 hebben we de plannen voor de verbouwing van ons kantoor aan Plaza 3 voorbereid. Wanneer de verbouwing naar verwachting rond de bouwvak van 2025 klaar is, beschikken we over een duurzame werkomgeving. Plaza 3 wordt volledig aardgasvrij en heeft straks Energielabel A. De verbouwing wordt meteen gebruikt voor groot onderhoud aan diverse installaties, waarbij de klimaatinstallatie wordt verduurzaamd. Bij de verbouwing gaan de begane grond en eerste verdieping op de schop, zodat onze huisvesting beter past bij wie we zijn en waar we voor staan: verbinding maken ofwel 'connecting you'. We beschikken straks over meer open ruimten en overlegplekken en tevens over stiltecabines waar medewerkers geconcentreerd hun werk kunnen doen. Ook de entree van het kantoor krijgt een nieuwe, eigentijdse uitstraling. Bij de inrichting van het verbouwde Plaza 3 is circulair de norm. We realiseren ons dat het bouwen aan een organisatie nooit af is. Met het oog op de toekomst hebben we daarom het naastgelegen pand Plaza 1E-1F aangekocht, toen deze kans zich ineens voordeed.

DUURZAAMHEID

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

In 2024 is het havenbedrijf gestart met de voorbereiding voor de Europese verplichting om te rapporteren over de impact die Port of Moerdijk heeft op de mens en op het klimaat volgens de richtlijn Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). Samen met enkele in Port of Moerdijk gevestigde bedrijven is de 'Community of Practice CSRD Moerdijk' gevormd, waarin we in gezamenlijkheid worden begeleid in het CSRD-ready worden. Op 26 februari 2025 heeft de Europese Commissie de omnibus-verordening voorgesteld, die als doel heeft de duurzaamheidseisen voor bedrijven te vereenvoudigen. Hoewel hiermee de verplichting voor het havenbedrijf is vervallen, bekijken we hoe we de rapportage over de verduurzaming van Port of Moerdijk kunnen vormgeven.

Nederland staat voor een grote duurzaamheidsopgave en zo ook het havenbedrijf. Duurzaamheid staat hoog op onze prioriteitenlijst en is een belangrijke factor in ons handelen. Ook stimuleren wij bedrijven op het haven- en industrieterrein om hierin stappen te zetten. We zorgen ervoor dat onze doelstellingen en inspanningen in lijn zijn met internationale richtlijnen voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) zoals de Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties (VN). Deze in 2015 door de VN geformuleerde doelstellingen voor duurzame ontwikkeling gelden als een mondiale agenda op dat vlak. Het gaat om zeventien doelen om van de wereld een betere plek te maken. De SDG's hebben betrekking op aspecten als armoede, onderwijs en klimaat. Als havenbedrijf focussen we op vijf SDG's die raken aan onze doelstellingen en inspanningen. Daar committeren we ons aan door middel van uiteenlopende initiatieven. De afgelopen jaren, ook in 2024, hebben we stappen gezet om op onderdelen steeds beter aan te sluiten bij de internationale duurzaamheidsagenda. Daarmee hebben we onze maatschappelijke impact verder vergroot. Maar er liggen ook nog heel wat uitdagingen voor ons.

Inzetten op duurzaamheid doen we zowel op gebiedsniveau als op bedrijfsniveau. Enerzijds kijken we nadrukkelijk naar de impact van ontwikkelingen en activiteiten op het haven- en industrieterrein en het Logistiek Park Moerdijk. Anderzijds is duurzaamheid een van de ijkpunten in ons functioneren en in onze operaties als havenbedrijf. Duurzaamheid in bedrijfsvoering en gebiedsontwikkeling zijn ook nauw met elkaar verweven. Zo spelen aspecten als circulariteit en duurzaamheid een belangrijke rol bij het beheer van onze assets in Port of Moerdijk.

BETAALBARE EN DUURZAME ENERGIE SDG: 7

EIGEN GROENE STROOM

In 2021 hebben we met de ingebruikneming van een eigen zonnepark van 4,8 hectare een belangrijke stap gezet in het verduurzamen van het haven- en industrieterrein. Het park telt 18.570 zonnepanelen, waarmee we als havenbedrijf energieneutraal zijn voor het eigen gebruik en bovendien een aanzienlijke hoeveelheid groene stroom leveren voor andere partijen.

Ook Logistiek Park Moerdijk opereert straks volledig energieneutraal. DSV gaat als eerste vestiger de daken van haar bedrijfspand voorzien van zonnepanelen. De andere bedrijven die volgen, doen hetzelfde. Op termijn en zodra dat mogelijk is, zal Logistiek Park Moerdijk via het elektriciteitsnet ook stroom leveren aan de omgeving.

ELEKTRIFICATIE

De meest recente Cluster Energie Strategie (CES) Rotterdam-Moerdijk (2024) laat zien dat onze bedrijven in toenemende mate willen inzetten op elektrificatie van hun processen. Dit vraagt om uitbreiding van de energie-infrastructuur. We spannen ons in om de komst te versnellen van een nieuw 380 kV-hoogspanningsstation dat nodig is voor de toekomstige elektriciteitsbehoefte.

Als gevolg van de netcongestie gaat de elektrificatie en daarmee de verduurzaming van bedrijven in een minder hoog tempo dan we hadden gehoopt. Waar mogelijk stellen we alles in het werk om die verduurzaming te bevorderen. Daarbij faciliteren en stimuleren we bedrijven ook om samen tot slimme oplossingen te komen. Een treffend voorbeeld daarvan is de Smart Energy Hub Moerdijk Middenweg, waarin bedrijven samenwerken om hun energiegebruik en -behoeften op elkaar af te stemmen.

RESTWARMTE VOOR HUISHOUDENS

Vele duizenden huishoudens in onder andere Midden- en West-Brabant krijgen momenteel hun warmte als restwarmte geleverd, zoals stadsverwarming. Samen met de betrokken energiepartners kijken we naar de mogelijkheden om huishoudens ook geothermie of vormen van restwarmte te leveren.

WATERSTOFNETWERK

We kijken naar mogelijkheden om op het haven- en industrieterrein een aansluiting op het landelijke publieke netwerk voor waterstof te realiseren. Volgens de meest recente berichten is de waterstofverbinding als onderdeel van de Delta Rhine Corridor (vanuit Rotterdam Haven via Port of Moerdijk naar Duitsland) tussen 2031 en 2033 gereed.

VERDUURZAMING HAVENBEDRIJF-KANTOOR

Na de verbouwing (in 2025) zal het kantoor van het havenbedrijf verder verduurzaamd zijn. Het kantoor is dan aardgasvrij en heeft energielabel A. Een nieuwe klimaatinstallatie is niet alleen energiezuiniger maar houdt nog beter hittestress buiten de deur. De nieuwe inrichting wordt circulair.

INDUSTRIE, INNOVATIE EN INFRASTRUCTUUR SDG: 9

DE WAARDEKETENS VERSTERKEN

Ons gronduitgiftebeleid is erop gericht dat zoveel mogelijk duurzame en/of circulaire ondernemingen zich vestigen op Port of Moerdijk en daarmee de aanwezige waardeketens versterken. Zo is Industrial Park Moerdijk exclusief bestemd voor de vestiging van bedrijven in de circulaire chemie. Aan dit uitgangspunt doen we geen concessies.

MEER TRANSPORT VIA BUISLEIDINGEN

We faciliteren aansluitingen op de nationale buisleidingeninfrastructuur. Daarbij kijken we tevens naar mogelijkheden tot uitbreiding van het buisleidingennetwerk, waardoor in de toekomst ook het transport van andere stoffen, bijvoorbeeld CO₂, mogelijk wordt. De CO₂-buisleiding is onderdeel van de Delta Rhine Corridor. De minister van Klimaat & Groene Groei heeft inmiddels besloten dat de aanleg van de CO₂-buisleiding -net als die voor waterstof- kan doorgaan.

TOEKOMSTBESTENDIGE INFRASTRUCTUUR

Waar we actief de modal shift promoten en stimuleren, is het belangrijk om ook met de capaciteit en kwaliteit van de wegeninfrastructuur van Port of Moerdijk klaar te zijn voor de toekomst. We investeren in maatregelen en voorzieningen die zorgen voor optimale verbindingen, doorstroming en verkeersveiligheid. Daarnaast bepleiten en bewerkstelligen we bij het Rijk de optimalisering van onze bereikbaarheid. De inspanningen hebben als resultaat dat er -ook letterlijk- stevig aan de weg wordt gewerkt. Dit komt de capaciteit, kwaliteit en veiligheid ten goede van onder meer de belangrijke verbindingen met het rijkswegennet, het hoofdwegennet op zowel het haven- en industrieterrein als het Logistiek Park Moerdijk en diverse andere verkeerssituaties.

PREDICTIVE MAINTENANCE

Door middel van sensoren en data maken we werk van informatie gestuurd onderhoud van onze assets. Het toepassen van moderne communicatietechnologieën stelt ons in staat om toe te groeien naar predictive maintenance, waardoor we het materiaalgebruik kunnen reduceren. Door middel van een digitaal onderwatermodel houden we proactief zicht op de bevaarbaarheid van onze haven.

MODAL SHIFT

Port of Moerdijk is een belangrijk (inter)nationaal multimodaal logistiek knooppunt. Alle modaliteiten -weg, water, spoor, bus- zijn aanwezig zodat vervoerders, verladers en bedrijven hun logistieke processen optimaal kunnen inrichten. We streven er nadrukkelijk naar dat de keuze steeds meer valt op het meest duurzame vervoer. Door middel van data monitoren we of we met het stimuleren en agenderen van de modal shift nog een tandje moeten bijzetten.

CIRCULAIRE GRONDSTOFFEN

Als havenbedrijf dragen we ook zelf bij aan het gebruik van circulaire grondstoffen. In het geval van nieuwbouw streven we naar de toepassing van hergebruikte of herbruikbare materialen. Voor wat betreft de assets op het haven- en industrieterrein en het logistiek park maken we 'paspoorten' van alle objecten die mogelijk in aanmerking komen voor hergebruik. Ten slotte zorgen we er in onze opdrachten aan bouwbedrijven voor dat zoveel mogelijk materialen uit de keten komen dan wel de keten weer in kunnen. We houden dus zoveel mogelijk zelf regie op het proces dat uiteindelijk moet leiden tot honderd procent circulariteit.

KLIMAATACTIE SDG: 13

KLIMAATADAPTATIE

We zorgen voor een klimaatadaptieve inrichting van Port of Moerdijk. Klimaatstresstesten liggen hieraan ten grondslag. Met extra groen zorgen we voor het tegengaan van hittestress. Het waterbeheer is afgestemd op zowel extreme neerslag als langdurige droogte. Ook van bedrijven verlangen we een adequaat waterbeheer zoals de zorg voor waterberging op eigen terrein.

ENERGIETRANSITIE VOOR EEN BETER KLIMAAT

Het spreekt voor zich dat de toenemende elektrificatie van bedrijven op Port of Moerdijk en de hierbij behorende infrastructuur sowieso hun betekenis hebben voor een beter klimaat en een schonere wereld. Ook in de logistiek stimuleren en zien we een transitie naar andere brandstoffen: vrachtwagens op elektriciteit of waterstof, (een proef met) emissievrij rangeren op het spoor en schepen aan de stekker. Alles bij elkaar is de economische motor die Port of Moerdijk is, inmiddels hybride maar moet de brandstof de komende jaren nóg schoner worden.

LEVEN OP HET LAND SDG: 15

INVESTEREN IN NATUUR EN BIODIVERSITEIT

We investeren met overtuiging in natuur en biodiversiteit. Zo hebben we het maaibeleid afgestemd op het zoveel mogelijk sparen en bevorderen van flora en fauna. Een ander aandachtsgebied betreft -samen met gemeente, provincie en waterschap en onder ecologische begeleiding- de landschappelijke inrichting van de corridor rond het haven- en industrieterrein. Ook de groene inrichting van Logistiek Park Moerdijk krijgt de nodige aandacht. Hier hebben we bovendien compenserende faunamaatregelen getroffen. Langs de Lapidijk ligt een compleet nieuwe ecologische zone.

NIEUWE NATUUR EN RECREATIE

Tot de compensatie van de aanleg van Logistiek Park Moerdijk behoort ook de realisatie in 2022 van het nieuwe natuur- en recreatiegebied Appelzak-Zuid, dat ruim honderd nieuwe bomen en zo'n 16.700 nieuwe planten telt. Verder is Industrial Park Moerdijk (IPM) tijdelijk ingericht als natuurgebied. Totdat hier bedrijven in de circulaire chemie neerstrijken, biedt dit gebied ruimte aan flora en fauna en vormt het een broedplaats en voedzame bodem voor uiteenlopende soorten. Zodra de tijdelijke natuur wordt verwijderd, biedt de groenblauwe zone om het terrein een toevluchtsoord voor de fauna van het IPM.

NIEUWE BOMEN

De klimaatverandering maakt duidelijk dat bomen steeds belangrijker zijn. Ze vangen CO₂ op en gaan hittestress tegen. De meeste van de vele bomen in het openbaar gebied van het haven- en industrieterrein zijn in de beginjaren van Port of Moerdijk als takken vanuit Zeeland naar Moerdijk verhuisd. Inmiddels zijn bomen die zwak, ziek of beschadigd zijn aan vervanging toe. Dat gaan we op een planmatige manier doen.

'GECOMPARTIMENTEERDE' WATERGANGEN

Om het oppervlaktewater te beschermen tegen vervuiling in het geval van een brand met chemische vloeistof, zijn kleine watergangen op het haven- en industrieterrein ingedeeld in afsluitbare compartimenten. Hierdoor komt eventueel vervuilende vloeistof of verontreinigd bluswater terecht in zo'n compartiment dat later wordt gelegeerd en gereinigd.

PARTNERSCHAP OM DOELSTELLINGEN TE BEREIKEN SDG: 17

'CONNECTING YOU': ALLEEN SAMEN BOEKEN WE VOORUITGANG

Alle opgaven en uitdagingen tot een succes maken, vraagt om daadkracht van alle betrokkenen en om samenwerking op alle niveaus. Als havenbedrijf intensiveren en verbreden we die samenwerking en pakken we onze rol van verbinder en aanjager. We plukken met de Stichting Beveiliging Industriegebied Moerdijk (SBIM) en de Stichting Brandweer Moerdijk (SBM) al langer de vruchten van de publiek-private samenwerking op het gebied van veiligheid. Binnen de West-Brabant corridor werken we aan de verdere versterking van de modal shift. Daarnaast verstevigen we de samenwerking met de Nederlandse zeehavens in de Branche Organisatie Zeehavens (BOZ) en nemen we deel aan de Nederlandse Vereniging voor Binnenhavens (NVB). In 2024 hebben we aangekondigd dat Port of Moerdijk in 2025 gastheer zal zijn van het NVB-jaarcongres. In Brabant en daarbuiten leggen we de verbinding naar andere industriegebieden. Dat doen we als cluster voor Groene Chemie Nieuwe Economie (GCNE), binnen de NPVI (Nederlands Platform Verduurzaming Industrie) en als gesprekspartner voor de Brabantse Ontwikkelings Maatschappij (BOM), de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij West-Brabant (REWIN) en Regio West-Brabant.

We hebben publieke en private partners nodig om de energie- en grondstoffentransitie tot een succes te maken. Ook de samenwerking met bedrijven op het haven- en industrieterrein is daarbij van belang. Die heeft onder meer tot resultaat dat walstroom voor zeeschepen een feit is en dat bedrijven ook samenwerken aan andere slimme energieoplossingen. Verder werken we steeds vaker en intensiever samen met het onderwijs. Studenten en leerlingen van uiteenlopende onderwijsinstellingen komen bij Port of Moerdijk en bij bedrijven over de vloer: voor een project, stage of kennismaking. Het is goed om deze (kennis)werkers van de toekomst regelmatig in huis te hebben. Omgekeerd hebben zij met Port of Moerdijk een inspirerend fieldlab voorhanden.

Last but not least willen we het belang van een goede dialoog met omwonenden benadrukken. Als havenbedrijf nemen we deel aan diverse stads- en dorpstafels van de gemeente Moerdijk. Daarnaast faciliteren we ook de Omgevingstafel Moerdijk met uiteenlopende themabijeenkomsten. Kortom, samenwerken is een must en is steeds nadrukkelijker ook de kracht van Havenbedrijf Moerdijk.

FINANCIËN

Financieel is de begroting van 2024 gehaald (resultaat voor belasting € 12,4 mln versus € 8,7 mln begroting). De lagere opbrengsten die het gevolg zijn van de latere uitgifte van gronden en tegenvallende havengelden en hogere kosten door toename van het personeel en hogere dotaties voorzieningen worden meer dan gecompenseerd door lagere rentelasten en (grotendeels eenmalige) hogere rentebaten.

FINANCIËLE INFORMATIE

De netto omzet bedraagt € 27.196.085 (2023: € 26.421.527) en bestaat voor € 6.940.123 (2023: € 6.740.225) uit haven- en kadegelden, voor € 17.300.916 (2023: € 16.756.303) uit erfpacht en verhuurde gronden en voor € 2.955.046 (2023: € 2.924.999) uit vergoedingen. Het resultaat voor belastingen komt uit op € 12.423.334 (2023: € 9.074.243) positief en na belastingen op € 9.458.520 (2023: € 6.607.490) positief.

Het Interest Coverage Ratio bedraagt 1,7 (2023: 1,6) en zegt hoeveel keer de rente kan worden betaald uit het brutobedrijfsresultaat (> 2 is gezond).

De Debt/Ebitda verhouding bedraagt 21,2 (2023: 18,5) en laat de verhouding zien tussen de rentedragende schulden en het brutobedrijfsresultaat (< 7 is gezond).

De solvabiliteitsratio bedraagt 35% (2023: 36%) en laat de verhouding zien tussen eigen vermogen en totaal vermogen (> 30% is gezond).

Het resultaat van 2024 is € 2,9 miljoen hoger dan in 2023. De € 0,7 miljoen hogere netto-omzet komt met name voort uit de hogere erfpachtinkomsten. De havengelden blijven nagenoeg gelijk ten opzichte van voorgaand jaar. Een nieuwe erfpachtovereenkomst inclusief kadegelden zorgt voor een lichte stijging van € 0,2 miljoen. Ook de vergoedingen blijven gelijk ten opzichte van 2023. De kosten zijn ten opzichte van 2023 met € 2,1 miljoen gestegen. Dit als gevolg van een toename van personeelskosten, inclusief inhuur, hogere beheerkosten en meer advieskosten. De netto rentelasten zijn € 4,7 miljoen lager, door rentebaten; de belasting is € 0,5 miljoen hoger.

FINANCIËLE VERSLAGGEVING

Havenbedrijf Moerdijk N.V. stelt haar jaarrekening op basis van Titel 9 Burgerlijk Wetboek 2 en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving op. Vóór de zelfstandiging was het Besluit begroting en verantwoording van toepassing op de activiteiten van het

havenbedrijf. Deze overheid-gerelateerde activiteiten resulteren in transacties welke verwerkt moeten worden vanuit de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. Het havengebied in al haar diversiteit vertegenwoordigt een belangrijk deel van de activa van het havenbedrijf. Het intern opgestelde activeringsbeleid geeft houvast bij de verwerking van (des)investeringsvraagstukken. De uitgangspunten zijn nauwgezet beschreven in de grondslagen voor financiële verslaggeving ten aanzien van materiële vaste activa en voorzieningen. Voor groot onderhoud wordt een voorziening gevormd. Het havenbedrijf kiest daarnaast voor activering van rentekosten.

De toets op de waardering van het havengebied en haar projecten vindt plaats door gebruik te maken van een externe deskundige en/of een intern vervaardigd waarderingsmodel.

Erfpachtovereenkomsten worden individueel beoordeeld op kwalificatie als operational of financial lease. De looptijd en eventuele afkoop zijn hierin belangrijke aspecten. Ingroeikortingen als onderdeel van erfpachtcontracten worden uitgesmeerd over de looptijd van het contract.

Het Logistiek Park Moerdijk wordt op balansdatum als onderhanden werk aangemerkt. De ontwikkelcellen en openbare ruimte binnen het gebied worden gelijktijdig of volgtijdelijk ontwikkeld. Op balansdatum is er sprake van voorwaardelijkheden ten aanzien van het park.

INFORMATIE OVER FINANCIËLE INSTRUMENTEN

Havenbedrijf Moerdijk is een kredietovereenkomst aangegaan met Havenschap Moerdijk. In deze overeenkomst is opgenomen dat Havenbedrijf Moerdijk gehouden is om ervoor te zorgen dat Havenschap Moerdijk te allen tijde aan haar verplichtingen uit hoofde van de financieringsinstrumenten kan voldoen, voor zover deze financieringsinstrumenten zijn benut om krediet aan Havenbedrijf Moerdijk te verstrekken. De hoogte van de kredietlimiet wordt elk jaar bepaald en gebaseerd op het benodigde krediet voor het komend kalenderjaar, met een opslag van 10% voor onvoorziene uitgaven. De kredietlimiet voor 2024 bedroeg € 258.300.000 (2023: € 275.000.000). De maximale kredietlimiet is het kredietplafond, zoals overeengekomen met Havenschap Moerdijk, en bedraagt € 280.000.000.

Per 31 december 2024 is voor € 115.595.530 (2023: € 163.069.840) aan langetermijnleningen opgenomen bij Havenschap Moerdijk. Samen met de € 98.874.310 (2023: € 48.161.592) die op korte termijn opgenomen is, komt het totaal aan opgenomen leningen bij Havenschap Moerdijk uit op € 214.469.840 (2023: € 211.231.432).

BELANGRIJKSTE RISICO'S EN ONZEKERHEDEN

Jaarlijks worden de risico's en beheersmaatregelen geëvalueerd en waar nodig aangepast. Vanwege haar maatschappelijke positie en de daarbij behorende lange termijn doelstellingen is de risicobereidheid van het havenbedrijf laag.

De risico's worden gewogen op kans en effect, waarbij de combinatie van beide factoren de 'kleur' van het risico bepaalt. De aspecten veiligheid, milieu, regelgeving, financieel, reputatie en duurzaamheid worden meegenomen in de effectbepaling, waarbij de hoogste effectcategorie van genoemde aspecten bepalend is voor het risico-effect.

De belangrijkste risico's zijn de volgende:

Risico's	Beheersmaatregelen		Ontwikkeling*
Strategisch			
Economische ontwikkelingen	Hoog beschikbaar weerstandsvermogen Actualisatie meerjarenplannen en SSK ramingen Actief debiteurenbeleid Borgstellingen, kredietcheck		↑
Geopolitieke ontwikkelingen	Focus houden op short-sea Uitbreiding aantal short-sea bestemmingen Overleg met meerdere ministeries en andere havens		↑
Wet- en regelgeving	Contact met bevoegd gezag Overleg met andere zeehavens Pre-impact analyses met adviseurs		↑
Ruimte gebrek	Kritische beoordeling huidige en toekomstige uitgiftes Actieve deelname PowerPort Ontwikkelen actief grondgebied		↑
Verduurzaming	Opzetten industriecluster West-Brabant Actievere rolname duurzame initiatieven / samenbrengen partijen Actieve deelname PowerPort Lobby rondom wet- en regelgeving grondstoffen Afspraken over duurzaamheid en innovatie met leveranciers		↑
Groot (chemisch) incident	Meldkamer 24/7 Aanwezigheid e-noses Aanwezigheid Brandweerpost Moerdijk Interne crisisorganisatie / handelingsperspectieven Collectieve bluswatervoorziening LPM		→
Verlies acceptatie stakeholders	Herijking strategie in samenwerking met stakeholders Overleg met dorps- en omgevingstafels Organisatie open havendag Actief stakeholdermanagement Moerdijkregeling en vitaliteitsregeling		↑
Groeibeperking modaliteiten	Actuele visies op modaliteiten (t/m 2040) Knooppuntenplan Overleg met stakeholders (RWS, ProRail, Provincie, Gemeente)		→

* Ontwikkeling van het risico na uitvoering beheersmaatregelen.

- ↓ Risico omlaag
- Risico gelijk
- ↑ Risico omhoog

Risico's	Beheersmaatregelen		Ontwikkeling*
Operationeel			
Nautische veiligheid	Meldkamer 24/7 Uitvoeren nautische risico analyse en Safety Evaluation Board Safety inspecties vanaf het water Interne crisisorganisatie / handelingsperspectieven Crisis oefeningen breder in de regio		↓
Calamiteit land	Meldkamer 24/7 Aanwezigheid e-noses Aanwezigheid Brandweerpost Moerdijk Interne crisisorganisatie / handelingsperspectieven		→
Criminaliteit op het terrein	Meldkamer 24/7 Mainport programma: investeringen in veiligheidsprojecten Operationeel overheden overleg voor gezamenlijke aanpak		↓
Financiële tegenvallers	Meerjarenbegrotingen met gebruik SSK-ramingen Financieringsbeleid Verzekeringen Actief debiteurenbeleid		↑
Stremmingen waterwegen	Operationeel bruggenoverleg Risico blijvend adresseren in bestuurlijke overleggen Actuele stremmingen zichtbaar middels Berichten Aan Scheepvaart		→
Cybercrime	Periodieke externe audits Samenwerking met FERM en DTC 24/7 monitoring Leverancierscheck		→
Beschikbaarheid medewerkers en kennis	Medewerkertevredenheidsonderzoek Investeren in opleiding en ontwikkeling medewerkers Implementatie nieuw DMS Standaardisatie van processen		→
Overige bereikbaarheid haven	Overleg met RWS, Provincie en Gemeente Overleg met ProRail Actuele cisies op modaliteiten (t/m 2040)		→
Compliance	Compliance plan 4-ogen / functiescheiding Periodieke audits Fraude risico plan		→

* Ontwikkeling van het risico na uitvoering beheersmaatregelen.

- ↓ Risico omlaag
- Risico gelijk
- ↑ Risico omhoog

Risico-ontwikkeling in 2024

De risico's zijn in 2024 opnieuw beoordeeld. De aanhoudende onrust in de wereld resulteert in meer onzekerheid voor het havenbedrijf en de bedrijven op het haven- en industrieterrein. Hoewel partijen op het LPM zijn gestart met bouwen, blijft stikstof problemen opleveren voor projecten in ons gebied. Een gebied dat ook onder druk staat van de naar verwachting enorme vraag naar ruimte. Want we weten niet hoeveel ruimte de grondstoffen- en energietransitie nodig zal hebben en waar die ruimte gevonden kan worden, maar de beschikbaarheid van ruimte lijkt te beperkt.

Financiële instrumenten

In 2009 heeft het havenbedrijf rentederivaten afgesloten om het renterisico van de geldleningen voor de grondexploitatie IPM te verkleinen. In 2021 zijn roll-over leningen afgesloten welke exact de derivaten spiegelen.

Het havenbedrijf heeft met Havenschap Moerdijk een lopende kredietovereenkomst van maximaal € 280 miljoen. De huidige financieringsbehoefte en de verwachte financieringsbehoefte voor de komende jaren liggen onder deze maximale kredietfaciliteit.

Fraude en continuïteit

De directie van Havenbedrijf Moerdijk NV is zich bewust van het risico van fraude dat, zowel intern als extern, inherent is aan het uitvoeren van haar activiteiten en dienstverlening. De directie heeft in 2023 de fraudebeheersmaatregelen geëvalueerd. Dit heeft niet geleid tot wijzigingen in de beheersmaatregelen.

Externe partijen moeten erop kunnen vertrouwen dat Havenbedrijf Moerdijk NV en haar medewerkers op een betrouwbare, eerlijke en zorgvuldige manier zakendoen. Daarom hebben we een gedragscode opgesteld. Eventuele misstanden kunnen vertrouwelijk worden gemeld bij een externe vertrouwenspersoon en meldpunt, die daarvoor speciaal in het leven zijn geroepen. De gedragscode is beschikbaar via onze intranetpagina. Daarnaast is er op kritische plekken in de organisatie van medewerkers een Verklaring Omtrent Gedrag opgevraagd. Onze (financiële) processen kenmerken zich door de aanwezigheid van functiescheiding. Hiermee voorkomen we dat slechts één persoon ongecontroleerd transacties of verplichtingen kan aangaan, autoriseren, verwerken en afwickelen en toegang heeft tot activa.

Ondanks alle beheersingsmaatregelen bestaat het risico dat het management of de directie handelt in strijd met deze maatregelen en bestaat het risico van samenspanning tussen medewerkers. Diverse condities en maatregelen moeten ertoe bijdragen dat 'override of control' wordt gesignaleerd: de invoering van een tweehoofdige directie, transparante besluitvorming, de governance-structuur, een open cultuur waarbij we elkaar durven aan te spreken, de aanwezigheid van een vertrouwenspersoon om niet-integer handelen (anoniem) te melden en periodieke interne en externe audits op de naleving van beheersingsmaatregelen.

Er verschijnen regelmatig berichten in de media over cyberaanvallen, gevallen van ransomware en datalekken. Gezien de activiteiten van het havenbedrijf heeft informatiebeveiliging vanuit de perspectieven continuïteit, fraude en privacy en de daarmee samenhangende reputatie een hoge prioriteit. In de afgelopen jaren heeft het haven-

bedrijf de informatiebeveiliging aanzienlijk aangescherpt. Periodiek wordt de beheersing van informatiebeveiliging getoetst, zowel intern via interne audits als extern via onze externe securityspecialist. Eventuele verbeterpunten vormen de input voor verdere aanscherping en/of naleving van het informatiebeveiligingsproces.

De directie is van mening dat, met alle analyses en getroffen beheersingsmaatregelen, de risico's met betrekking tot een beheerste en integere bedrijfsvoering inzichtelijk zijn en op een adequate wijze zo klein mogelijk worden gehouden.

INFORMATIE OVER GEDRAGSCODES

Havenbedrijf Moerdijk heeft haar gedragscode voor het laatst vastgesteld op 23 oktober 2018. In de gedragscode leggen we vast hoe wij op basis van onze waarden integer willen handelen. Daarnaast bevat de gedragscode een aantal handvatten voor medewerkers in geval van een integriteitsissue alsmede een klokkenluidersregeling. Het havenbedrijf heeft ook een externe vertrouwenspersoon.

BEZOLDIGINGSBELEID BESTUURDERS EN COMMISSARISSEN IN DE PRAKTIJK

Hoewel Havenbedrijf Moerdijk niet onder de Wet normering topinkomens valt, is in het directiereglement onder artikel 12.1 en in het RvC-reglement onder artikel 18.1 opgenomen dat het bezoldigingsbeleid niet in strijd mag zijn met uit deze wet voortvloeiende normen voor bezoldigingen.

De bezoldiging van de directie en raad van commissarissen ligt binnen de normen voor bezoldigingen uit de Wet normering topinkomens.

VOORUITBLIK 2025

FINANCIËEL

Volgens de vastgestelde begroting 2025 wordt een resultaat voor belastingen van € 9.573.000 verwacht. Daar komt naar verwachting nog een extra plus bij als gevolg van resultaatneming voor de ontwikkeling Logistiek Park Moerdijk. Ondanks de toename in omzet, zal het resultaat in de komende jaren vermoedelijk weer iets afnemen door een sterkere stijging van de kosten.

De inkomsten uit erfpacht en haven- en kadegelden zullen in 2025 stijgen als gevolg van de indexering van de erfpachtcanon en door nieuwe uitgiftes. Ook de kosten zullen stijgen. Een toename van het aantal medewerkers, de salarisstijgingen en extra uitgaven voor advies en IT zijn hier de belangrijkste oorzaak van.

ALGEMEEN

In 2025 hebben we te maken met toenemende onzekerheden. De geopolitieke ontwikkelingen zijn complex en ongewis. De inflatie zwakt misschien enigszins af, maar er zal nog altijd sprake zijn van prijs- en kostenstijgingen. Ten slotte zijn de tekorten op de arbeidsmarkt nagenoeg een structureel gegeven. Een extra onzekerheid betreft de stikstofproblematiek. Gerechtelijke uitspraken in december 2024 en januari 2025 kunnen van invloed zijn op bijna alle ontwikkelingen in Port of Moerdijk. Of dit leidt tot stilstand of stagnatie van ontwikkelingen, hangt mede af van het kabinetsbeleid. Daarover ontstaat naar verwachting in het voorjaar van 2025 meer duidelijkheid.

POWERPORT

Voor de verduurzaming van de bedrijven op het haven- en industrieterrein is de komst van het 380 kV-station van essentieel belang. De komst van een 380 kV-station zal mogelijk een aantrekkende werking hebben op andere energiegerelateerde projecten, hetgeen extra ruimte zal vragen. Ook de transitie naar circulaire economie zal meer ruimte vragen in de regio Moerdijk. Ruimte die binnen de hekken van Port of Moerdijk niet voorhanden is. We hopen dat er snel keuzes worden gemaakt die een antwoord inhouden op de toenemende ruimtevraag die het gevolg is van de energietransitie en grondstoffentransitie. We kijken met belangstelling uit naar het aangekondigde besluit over een globaal toekomstperspectief voor de Powerport regio.

LOGISTIEK PARK MOERDIJK

Wat de invloed is van de genoemde gerechtelijke uitspraken over de stikstofproblematiek op de reeds geplande ontwikkelingen op Logistiek Park Moerdijk (LPM), is onzeker.

De reeds in gang gezette bouw- en aanlegactiviteiten gaan sowieso verder. Zoals de bouw van het warehouse van DSV Global Transport and Logistics, dat mogelijk eind 2025 (gedeeltelijk) operationeel is. DSV is dan ook aangesloten op de centrale bluswatervoorziening die in 2025 verder wordt aangelegd. In 2025 wordt LPM aangesloten op de A16.

INDUSTRIEEL PARK MOERDIJK

In 2025 is het plan voor de railterminal annex kadefaciliteit op Industrial Park Moerdijk gereed voor bouw en, zodra er meer duidelijkheid is over de stikstofproblematiek, zetten we deze multipurpose terminal in de markt. De realisering hiervan betekent de volgende versterking van onze shortsea- en spoorpropositie.

Een andere belangrijke ontwikkeling betreft de bouw van het nieuwe multimodale warehouse van Van der Vlist Transportgroep. De opening daarvan wordt in het eerste kwartaal van 2025 verwacht.

SHORTSEA EN RAIL

Het aantal verbindingen over water en spoor neemt in 2025 weer verder toe. Zo wordt de binnenvaartverbinding met het Duitse Duisburg in gebruik genomen. De in 2025 door A2B-online geïnitieerde treinverbinding tussen Port of Moerdijk en de Melzo terminal bij Milaan in Italië wordt in 2025 meteen al uitgebreid van drie naar vier roundtrips per week. We blijven inzetten op nieuwe shortsea- en spoorbestemmingen.

INFRASTRUCTUUR

In 2025 worden belangrijke stappen gezet voor een betere bereikbaarheid en ontsluiting van het haven- en industrieterrein. Zo wordt bij afslag 26 van de A17 begonnen met de rijbaanverdubbeling voor zowel het inrijdend als het uitrijdend verkeer. Ook het viaduct over de A17 wordt vernieuwd. Het ontwerp voor de ombouw van de rotondes op de Zuidelijke Randweg, tussen de A17-afslagen 26 en 27, tot kruispunten met slimme verkeerslichten wordt in 2025 afgerond. De reconstructie van de Oostelijke Randweg nadert zijn voltooiing. Voor verschillende kleinere verkeerssituaties stellen we gebiedsvisies op. In 2025 treffen we ook de eerste maatregelen voor een betere fietsveiligheid.

Spoor

In 2025 treffen we de eerste voorbereidingen voor de aanleg van het korte opstelspoor aan de Middenweg en de aansluiting van nieuw spoor bij de insteekhaven van het Industrial Park Moerdijk. Op de gewenste verruiming van het spooreplacement blijft het vanwege het ontbreken van de vereiste stikstofruimte en de eerder gememoreerde

gerechtelijke stikstofuitspraken voorlopig wachten. Onze hoop blijft gevestigd op eind 2025 / begin 2026. In 2025 wordt duidelijk -na overleg met ProRail- welke prioriteiten we hanteren op het gebied van spoorveiligheid en welke eerste quick wins we laten uitvoeren.

Openbaar vervoer

Op het gebied van openbaar vervoer verheugen we ons op de komst van een busverbinding met station Lage Zwaluwe. In juli 2025 start busvervoerder Arriva met 'lijn 177' die elk halfuur zowel op het haven- en industrieterrein als op Logistiek Park Moerdijk een aantal haltes zal aandoen. Deze buslijn betekent een welkome en duurzame voorziening voor werknemers en bezoekers die nu nog met de auto naar Port of Moerdijk komen.

NETWERKEN EN SAMENWERKEN

In 2025 verbreden en verdiepen we de samenwerking met onze bedrijven, partners en stakeholders. Zo werken we opnieuw samen met bedrijven om gezamenlijk de propositie van Port of Moerdijk nationaal en internationaal onder de aandacht te brengen. We nemen deel aan Multimodaal Transport Expo, Transport Logistiek München en Transport & Logistiek Antwerpen. Ook organiseren we een multimodaal event en in samenwerking met LCB en TKI Dinalog een logistiek dag en hosten we het jaarcongres van de Nederlandse Vereniging van Binnenhavens (NVB). Verder werken we binnen de Branche Organisatie Zeehavens (BOZ) samen met de andere nationale zeehavens, zorgen we voor regelmatige afstemming met North Sea Port (Zeeland-Gent) en werken we samen met binnenhavens in Noord-Brabant. We zoeken en leggen ook verbinding met andere regio's zoals Chemelot en West-Brabant.

Goede buur

Tot de samenwerking rekenen we ook de dialoog met omwonenden. We treffen hen in 2025 opnieuw aan de verschillende dorpsstafels en omgevingstafels, communiceren met hen via onze kanalen en uiteenlopende media en brengen opnieuw de Vitaliteitsregeling onder de aandacht. We benaderen omwonenden in 2025 ook voor een stakeholderonderzoek.

De Haventoren maken we samen

In 2025 werken we verder aan de plannen en het draagvlak voor de Haventoren, die -dertig meter hoog en opgebouwd uit containervormen van open staal- als landmark van het haven- en industrieterrein gaat dienen. We zijn benieuwd welke bedrijven zich nog meer melden om dit bijzondere object letterlijk 'samen te maken'.

VEILIGHEID

Ook in 2025 gaat veel aandacht uit naar het vervolledigen en verder optimaliseren van alle voorzieningen en technieken, die ons in staat stellen om informatie gestuurd werk te maken van een veilig Port of Moerdijk. Mede met inzet van het Mainportprogramma breiden we de beveiliging door middel van slimme hekwerken, sensoriek, diverse typen camera's en dronedetectie verder uit. De inzet van informatietechnologie wordt daarbij steeds belangrijker en is nagenoeg de norm.

Cyberveiligheid

Cyberveiligheid krijgt in 2025 opnieuw hoge prioriteit. Samen met de Nederlandse zeehavens, het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat en de Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) werken we aan de Cyber Strategie Nederlandse Zeehavens waarmee we gezamenlijk cyberdreigingen het hoofd willen bieden.

KVO

We werken in 2025 ook verder toe, met de maatregelen die daarvoor nodig zijn, naar verlenging in 2026 van het aan Port of Moerdijk toegekende KVO-certificaat (Keurmerk Veilig Ondernemen).

ENERGIE EN DUURZAAMHEID

We verwachten in 2025 de locatiekeuze voor het 380kV hoogspanningsstation van TenneT. We blijven ons inzetten voor een snelle realisatie. We zijn blij dat bedrijven willen samenwerken om de netcongestie het hoofd te bieden. De Smart Energy Hub Moerdijk Middenweg is daarvan een mooi voorbeeld. In 2025 wordt gewerkt aan het ontwerp voor deze hub. We willen Port of Moerdijk beter in positie brengen, als het gaat om de aandacht voor en besluitvorming over de landelijke energie-infrastructuur. In 2025 starten we met de uitvoering van het plan om alle zwakke en zieke bomen op het haven- en industrieterrein te vervangen.

ORGANISATIE

In 2025 gaan we onverminderd verder met het optimaliseren van onze IT-systemen en de architectuur die daarvoor nodig is. Cyberveiligheid en kennisborging bij medewerkers krijgen daarbij permanent de aandacht. Op het gebied van digitale weerbaarheid en cyberveiligheid voldoen we aan de Europese richtlijn NIS-2.

Naar verwachting in juli gaan we vanuit onze tijdelijke huisvesting aan de Graanweg terug naar ons kantoor aan Plaza 3. Dat is dan verduurzaamd, verbouwd, circulair ingericht en daarmee klaar voor de toekomst.

Moerdijk, 25-04-2025

De directie:

Paul Dirix
CEO Port of Moerdijk

Marika Menschaar – den Hartog
CFO Port of Moerdijk

VERSLAG VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN

SAMENSTELLING RAAD VAN COMMISSARISSEN

De Raad van Commissarissen (RvC) houdt toezicht op de directie, de strategie en risico's die zijn verbonden aan de activiteiten van Havenbedrijf Moerdijk. Het toezicht betreft ook de naleving van wet- en regelgeving. De RvC heeft naast een toezichthoudende ook een adviserende rol en is werkgever van de directie.

De RvC bestond in 2024 uit Peter van Laarhoven (voorzitter), Vera Luijendijk en Joost van Dijk (tot 1 oktober 2024).

Als gevolg van het vertrek van Joost van Dijk en omdat Peter van Laarhoven, na een verlenging van zijn termijn met één jaar, per 1 januari 2026 aftreedt en niet herkiesbaar is, zijn er twee vacatures. De RvC heeft hiertoe twee werving- en selectietrajecten doorlopen om begin 2025 aan de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA) twee nieuwe commissarissen te kunnen voordragen voor benoeming. Daarnaast zal er op korte termijn een derde vacature volgen. De RvC had al eerder geconcludeerd dat een raad met vier leden de voorkeur heeft, gelet op de vele belangrijke uitdagingen voor Havenbedrijf Moerdijk. Na het inwinnen van advies hierover bij Bureau Berenschot heeft de aandeelhoudersvergadering, op voorstel van de RvC, besloten tot uitbreiding met één commissaris. Tevens is besloten om voor deze extra vacature een commissaris te zoeken met een publieke sector profiel (waaronder een sterk netwerk in Den Haag).

Het rooster van aftreden ziet er nu als volgt uit:

Naam:	Treedt af per:	Na:
De heer dr.ir. P. van Laarhoven (voorzitter)	1 januari 2026 (niet herbenoembaar)	9 jaar
Mevrouw drs. V. Luijendijk	1 februari 2027 (hierna herbenoembaar)	4 jaar
Mevrouw E. Gounou MSc	1 februari 2029 (hierna herbenoembaar)	4 jaar
De heer ir. R. de la Houssaye	1 februari 2029 (hierna herbenoembaar)	4 jaar

Wanneer alle genoemde vacatures zijn vervuld, hebben de leden van de RvC de volgende achtergrondprofielen: bedrijfsvoering/IT, energie en industrie, logistiek en ten slotte publieke sector.

Wanneer de RvC uit vier leden bestaat, is het ook mogelijk en zinvol - en gelet op de aard van de werkzaamheden nodig - om te gaan werken met twee commissies: een Auditcommissie en een Selectie- en remuneratiecommissie.

BIJEENKOMSTEN RAAD VAN COMMISSARISSEN

De RvC heeft in 2024 vijf keer fysiek vergaderd. Bij alle vergaderingen waren alle leden van de RvC aanwezig. Tijdens de vergaderingen zijn alle reguliere financiële stukken behandeld. De voortgang op de strategie is regelmatig onderwerp van gesprek geweest. Havenbedrijf Moerdijk heeft in haar strategie een aantal hoofdogaven vastgesteld. Onder meer aan de navolgende hoofdogaven is in de RvC-vergaderingen veelvuldig aandacht besteed.

Versterken en uitbouwen topclusters en vergroten shortsea overslagvolume

Havenbedrijf Moerdijk heeft de Raad van Commissarissen meegenomen in de ontwikkeling van Logistiek Park Moerdijk (LPM). Ook de ontwikkeling van Industrial Park Moerdijk is aan de orde geweest. De RvC heeft verder, via de kwartaalrapportages, onder meer kennis genomen van de dalingen in overslagvolumes die het gevolg zijn van teruglopende productie in de industrie.

Focus op duurzaamheid en circulariteit met oog voor het milieu

Havenbedrijf Moerdijk heeft de Raad van Commissarissen ook meegenomen in de ontwikkelingen rond de energietransitie en grondstoffentransitie en op de ruimtelijke implicaties hiervan. De besluitvorming hierover door de betreffende overheden is van belangrijke invloed op de rol van Havenbedrijf Moerdijk bij genoemde transitie.

Het zijn van een professionele organisatie

De RvC constateert dat Havenbedrijf Moerdijk in 2024 opnieuw belangrijke stappen heeft gezet om op het gebied van ICT zowel de architectuur en systemen als de processen verder te optimaliseren. Er is sprake van een toekomstbestendig fundament. Ook cyberveiligheid krijgt daarbij alle aandacht. ICT is een vast onderwerp op de agenda van de RvC-vergaderingen. Havenbedrijf Moerdijk houdt de RvC voortdurend op de hoogte van belangrijke vorderingen en projecten.

De RvC constateert ook dat Havenbedrijf Moerdijk met succes werk maakt van de voor- genomen uitbreiding en verdere professionalisering van de organisatie. Daarmee is Havenbedrijf Moerdijk klaar voor de opgaven en uitdagingen van de toekomst. Verder is de RvC betrokken bij de plannen voor de verbouwing van het kantoor Plaza 3, die in 2025 zijn beslag zal krijgen. Met het oog op de toekomstige huisvesting van de organisatie is het pand Plaza 1E-1F aangekocht.

Het in 2023 door de RvC vastgestelde plan, dat voorziet in intensivering van de contacten met de vertegenwoordiging van het personeel en in meer informele contacten, heeft in 2024 zijn vruchten afgeworpen. Er is inmiddels sprake van meer informele ontmoetingen en activiteiten. Ook worden gezamenlijke kennissessies georganiseerd. De RvC constateert dat het in 2024 gehouden tevredenheidsonderzoek onder medewerkers allerwege positieve resultaten laat zien.

FINANCIËN

De RvC heeft op verschillende momenten aandacht besteed aan uiteenlopende financiële aspecten. Zoals de financiële verslaggeving door het havenbedrijf, inclusief de grondexploitaties, via de jaarrekening en de dialoog hierover met de accountant. Andere financiële agendapunten waren de bespreking van de managementletter, het goedkeuren van de begroting, het volgen van de kwartaalcijfers en het goedkeuren van investeringen, de financiering en het risicomanagement.

Namens de RvC heeft Vera Luijendijk zitting gehad in de aanbestedingscommissie ten behoeve van de werving van een nieuwe accountant.

NIEUWE STRATEGIE

De RvC is nauw betrokken bij het proces dat moet leiden tot een nieuwe Corporate Strategie van Havenbedrijf Moerdijk voor de periode 2026-2030. Het onderwerp heeft prominent op de agenda van alle RvC-vergaderingen gestaan. Ook tijdens andere contacten met de organisatie van Havenbedrijf Moerdijk is de nieuwe strategie ter sprake geweest.

AANDEELHOUDERVERGADERINGEN

In 2024 heeft twee keer een Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA) plaatsgevonden, voorgezeten door de voorzitter van de RvC. Ook de leden van de RvC hebben deze vergaderingen bijgewoond. Ook heeft twee keer een informele AvA plaatsgevonden, waarbij de Corporate Strategie 2025-2030 op de agenda stond.

ONAFHANKELIJKHEID

Naar oordeel van de RvC is voldaan aan de eisen voor onafhankelijkheid.

EVALUATIE

In 2024 heeft vanwege de vele wijzigingen in de RvC geen zelfevaluatie plaatsgevonden. Deze zal in 2025 plaatsvinden.

WOORD VAN DANK

De Raad van Commissarissen dankt alle medewerkers en de directie voor hun inzet en betrokkenheid. Een bijzonder woord van dank gaat uit naar:

- Joost van Dijk voor zijn inzet en inbreng als commissaris;
- de directie voor de ondersteuning van de RvC, hetgeen heeft bijgedragen aan een effectieve wijze van vergaderen en besluitvorming;
- de aandeelhouders (gemeente Moerdijk en provincie Noord-Brabant) voor de constructieve dialoog en discussie en hun betrokkenheid bij Havenbedrijf Moerdijk;
- aftredend RvC-secretaris Sanne Lagarde van Havenbedrijf Moerdijk voor haar jarenlange inzet en goede ondersteuning.

RAAD VAN COMMISSARISSEN

Peter van Laarhoven
(voorzitter)

Vera Luijendijk

Roderick de la Houssaye

Ehssane Gounou

PERSONALIA EN NEVENFUNCTIES DIRECTIE EN RAAD VAN COMMISSARISSEN

DIRECTIE

Ir. P. (Paul) Dirix

Paul Dirix is Directeur-Bestuurder van het Havenbedrijf Moerdijk (CEO)

Geslacht: Man
Geboortejaar: 1969
Nationaliteit: Nederlandse
Benoemd: Directeur-Bestuurder (CEO) per 16-01-2023

Voorgaande functie

Algemeen directeur / CEO AEB Amsterdam

Nevenfuncties

- Lid Raad van Commissarissen Saver N.V.;
- Lid advisory board VINT.

Ir. M. (Marika) Menschaar – den Hartog MBA

Marika Menschaar is Directeur-Bestuurder van het Havenbedrijf Moerdijk (CFO)

Geslacht: Vrouw
Geboortejaar: 1971
Nationaliteit: Nederlandse
Benoemd: Directeur-Bestuurder (CFO) per 1-07-2022

Voorgaande functie

Financieel directeur van het Havenbedrijf Moerdijk

Nevenfuncties

- Financieel adviseur Ropax BV;
- Bestuurslid Stichting Bedrijfsbrandweezorg Moerdijk (SBM) (q.q. in lijn met de statuten).

RAAD VAN COMMISSARISSEN

Dr. Ir. P. (Peter) van Laarhoven

Peter van Laarhoven is voorzitter van de Raad van Commissarissen van het Havenbedrijf Moerdijk.

Geslacht: Man
Geboortejaar: 1959
Nationaliteit: Nederlandse
Benoemd: Voorzitter van de Raad van Commissarissen per 01-01-2017
Datum aftreden: 31-12-2024
Datum herbenoeming: 1-1-2025 voor een periode van 1 jaar (tot 1-1-2026)

Huidige/voorgaande functie

Directeur Van Laarhoven Toezicht en Advies (huidig);
Director Corporate Development bij Schiphol Group (voorgaand).

Nevenfuncties

- Voorzitter Raad van Toezicht HAN University of Applied Sciences;
- Voorzitter Raad van Toezicht Nederlandse Reisopera;
- Voorzitter Raad van Commissarissen CB Logistics (sinds juni 2024, daarvoor vicevoorzitter);
- Vicevoorzitter Raad van Toezicht TNO;
- Vicevoorzitter Netherlands National Commission Unesco;
- Lid Raad van Commissarissen H&S Group B.V. (tot maart 2024);
- Voorzitter Bestuur Vereniging van Toezichthouders van Hogescholen.

Drs. V. (Vera) Luijendijk

Vera Luijendijk is lid van de Raad van Commissarissen van het Havenbedrijf Moerdijk.

Geslacht: Vrouw
Geboortejaar: 1974
Nationaliteit: Nederlandse
Benoemd: Lid van de Raad van Commissarissen per 01-02-2023
Datum einde termijn: 01-02-2027

Huidige/voorgaande functie:

Directeur-eigenaar WaardeV.O.L advies, bestuur en toezicht (huidig);
Interim directeur-bestuurder Woningstichting Nijkerk (voorgaand);
Lid Raad van Bestuur Woningstichting Eigen Haard (voorgaand).

Nevenfuncties:

- Lid Raad van Commissarissen Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord;
- Lid Raad van Commissarissen Cyclus en voorzitter auditcommissie;
- Lid van de Raad van Toezicht en voorzitter van de auditcommissie van stichting Orion;
- Examinator Finance & Control Rotterdam Business School;
- Lid Raad van Commissarissen en voorzitter van de remuneratiecommissie van Woningstichting Woonstad Rotterdam;
- Lid Raad van Toezicht Stichting Nationaal Warmtefonds I en II en voorzitter auditcommissie;
- Lid toetsingscommissie Anton Jurgens Fonds.

E. (Ehssane) Gounou MSc

Ehssane Gounou is lid van de Raad van Commissarissen van het Havenbedrijf Moerdijk.

Geslacht: Vrouw
Geboortejaar: 1984
Nationaliteit: Nederlandse
Benoemd: Lid van de Raad van Commissarissen per 01-02-2025
Datum einde termijn: februari 2029

Huidige/voorgaande functie:

Director Zakelijk/B2B Greenchoice (huidig);
Head public affairs and stakeholdermanagement Essent (voorgaand).

Nevenfuncties:

- Bestuurslid Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE) (tot 1-4-2025)

60

Ir. R. (Roderick) de la Houssaye

Roderick de la Houssaye is lid van de Raad van Commissarissen van het Havenbedrijf Moerdijk.

Geslacht: Man
Geboortejaar: 1969
Nationaliteit: Nederlandse
Benoemd: Lid van de Raad van Commissarissen per 01-02-2025
Datum einde termijn: februari 2029

Huidige/voorgaande functie

Ondernemer Totebel Holding (huidig);
Medeoprichter & CEO Nedcargo (voorgaand).

Nevenfuncties:

- Lid Raad van Commissarissen IDS Group SAS, Lyon;
- Lid Raad van Commissarissen Jan de Rijk;
- Voorzitter bestuur Freight Forwarder Network.

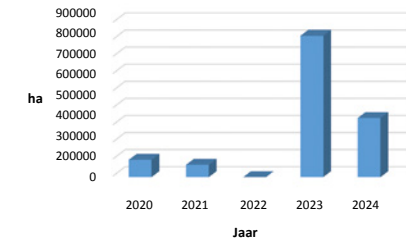
61

FACTS & FIGURES

UITGEGEVEN INDUSTRIETERREIN (INCL. 2E UITGIFTE)

Over de laatste jaren vertonen de gronduitgiftes het volgende beeld:

Jaar	Totaal in ha
2020	10.09.00
2021	7.17.78
2022	-
2023	82.68.45
2024	34.56.55

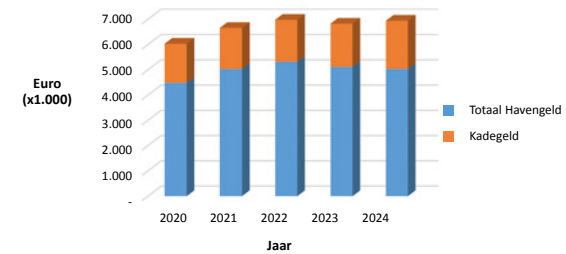

HAVEN- EN KADEGELDINKOMSTEN

Haven- en kadegelden zijn belangrijke inkomstenbronnen voor het havenbedrijf.

Jaar	Zeehaven-geld	Binnenhaven-geld	Totaal Havengeld	Kadegeld	Totaal haven- en kadegeld
2020	3.287	1.194	4.481	1.549	6.031
2021	3.771	1.262	5.033	1.629	6.661
2022	4.039	1.275	5.314	1.666	6.980
2023	3.892	1.229	5.121	1.706	6.827
2024	3.861	1.172	5.033	1.907	6.941

Alle bedragen x 1.000 euro (€)

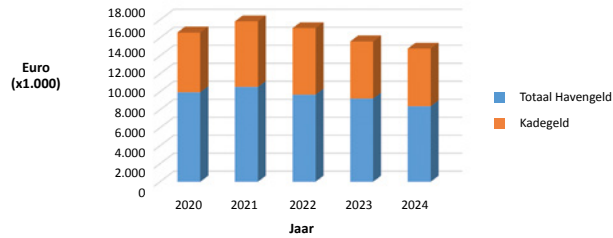

SCHEEPSBEWEGINGEN EN GOEDERENOVERSLAG

Jaar	Aantal schepen		Goederenoverslag			
			Zeeschepen (x 1.000 ton)	Binnenvaart- schepen (x 1.000 ton)	Scheepvaart (x 1.000 ton)	% t.o.v. vorig jaar
	zee	binnen	gelost/ge- laden	gelost/ge- laden	totaal	
2020	1.950	11.544	6.628	9.955	16.583	-0,2
2021	2.027	12.241	7.286	10.538	17.824	7,5
2022	2.069	11.411	7.382	9.683	17.065	-4,1
2023	1.877	10.867	6.335	9.248	15.583	-7,5
2024	1.914	10.331	6.398	8.399	14.797	-5,0

Alle bedragen x 1.000 euro (€)

N.B. Percentages zijn berekend over de onafgeronde cijfers.

GOEDERENVERVOER PER SPOOR

Jaar	Aantal treinen	% t.o.v. vorig jaar	Vervoerd product (x 1.000 ton)	% t.o.v. vorig jaar
2020	2.920	0,7	1.405	8,7
2021	3.040	4,1	1.472	4,8
2022	2.900	-4,6	1.349	-8,4
2023	2.400	-17,2	1.131	-16,2
2024	2.050	-14,6	969	-14,3

N.B. Percentages zijn berekend over de onafgeronde cijfers.

WERKGELEGENHEID

Opbouw werknemersbestand binnen de vestigingen 2024	
Totale directe werkgelegenheid binnen het gehele haven- en industrieterrein Moerdijk	10.592 werknemers
Totale indirecte werkgelegenheid gecreëerd door het haven- en industrieterrein Moerdijk	9.616 werknemers
Totale werkgelegenheid gecreëerd door het haven- en industrieterrein Moerdijk	20.568 werknemers

Gegevens gebaseerd op onderzoek van Ilisia Marketingservice, december 2024.

JAARREKENING

BALANS PER 31 DECEMBER 2024 (NA RESULTAATBESTEMMING)

ACTIEF

Alle bedragen x 1 euro (€)

	Toelichting	31 december 2024		31 december 2023	
VASTE ACTIVA	1				
Immateriële vaste activa			1.198.775		1.075.935
Materiële vaste activa	2				
Bedrijfsgebouwen en terreinen		4.296.702		3.768.495	
Uitgegeven en nog uit te geven gronden		165.584.786		165.584.786	
Gebiedsontwikkeling		75.504.963		72.039.623	
Kade en terreininrichting		26.153.397		22.708.239	
Weg - en waterbouwkundige werken		4.425.975		4.275.647	
Vooruitbetaalde materiële vaste activa		2.087.648		4.458.999	
			278.053.471		272.835.789
Financiële vaste activa	3				
Deelnemingen in groepsmaatschappijen		1		1	
Actieve belastinglatentie		2.981.413		4.867.594	
Overige vorderingen financiële vaste activa		13.673.693		6.107.332	
			16.655.107		10.974.927
VLOTTENDE ACTIVA	4				
Voorraden					
Onderhanden werk			94.650.072		82.204.457
Vorderingen en overlopende activa					
Vorderingen op handelsdebiteuren		35.843.741		804.902	
Vorderingen op participanten en aan maatschappijen waarin wordt deelgenomen		645.159		1.444.620	
Belastingen en sociale lasten		3.421.052		164.386	
Overige vorderingen		26.108.634		19.399.585	
Overlopende activa		138.015		191.228	
			66.156.601		22.004.721
Liquide middelen	5				
			3.064.969		12.873.793
			459.778.995		401.969.622

PASSIEF

	Toelichting	31 december 2024		31 december 2023	
Eigen vermogen	6				
Gestort en opgevraagd kapitaal		50.000		50.000	
Agioreserve		93.309.925		93.309.925	
Wettelijke reserve		1.198.775		1.075.935	
Algemene reserve		64.868.329		49.198.878	
			159.427.029		143.634.738
Voorzieningen	7				
Overige voorzieningen			18.348.307		15.083.638
Langlopende schulden	8				
Schulden aan participanten en aan maatschappijen waarin wordt deelgenomen		115.595.530		163.069.840	
Overige langlopende schulden		900.408		959.515	
			116.495.938		164.029.355
Kortlopende schulden en overlopende passiva	9				
Crediteuren		3.283.160		12.238.851	
Schulden aan participanten en aan maatschappijen waarin wordt deelgenomen		100.088.051		49.393.120	
Belastingen en sociale lasten		217.915		12.720.611	
Overige schulden		218.686		167.766	
Overlopende passiva		61.699.909		4.701.543	
			165.507.721		79.221.891
			459.778.995		401.969.622

Alle bedragen x 1 euro (€)

WINST- EN VERLIESREKENING 2024

	Toelichting	2024		2023	
Netto-omzet	10	27.196.085		26.421.527	
Overige bedrijfsopbrengsten	11	1.213.347		1.276.483	
			28.409.432		27.698.010
Salarissen en sociale lasten	12	3.823.326		3.159.604	
Afschrijvingskosten	13	1.852.621		1.730.898	
Overige bedrijfskosten		14.466.905		13.147.904	
Som der bedrijfskosten			20.142.852		18.038.406
Bedrijfsresultaat			8.266.580		9.659.604
Rentelasten en soortgelijke kosten		2.651.646		3.311.307	
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten		-6.808.400		-2.725.946	
Financiële baten en lasten	14		-4.156.754		585.361
Resultaat voor belasting			12.423.334		9.074.243
Belastingen	15		2.964.814		2.466.753
Nettoresultaat na belastingen			9.458.520		6.607.490

Alle bedragen x 1 euro (€)

In de jaarrekening is het voorstel tot resultaatbestemming verwerkt. De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kosten.

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2024, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2024.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat tevens de functionele valuta van de onderneming is. Tenzij anders vermeld wordt de financiële informatie in hele euro's gepresenteerd.

SCHATTINGEN

Het opstellen van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De volgende waarderingsgrondslagen zijn naar de mening van het management het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie en vereisen schattingen en veronderstellingen:

Afschrijvingen en restwaarde

Per activacategorie zijn de afschrijvingstermijnen vastgesteld op basis van de verwachte economische levensduur en wordt er lineair afgeschreven. De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn uiteengezet in de grondslagen voor de waardering van activa en passiva, bij de post Immateriële vaste activa en Materiële vaste activa. Gedurende het jaar wordt getoetst of zich zodanige wijzigingen hebben voorgedaan dat een aanpassing van de economische levensduur noodzakelijk is. Een dergelijke aanpassing wordt toekomstgericht doorgevoerd.

Belastinglatenties

Het schattingselement betreft de gehanteerde rekenrente. Deze is gebaseerd op de werkelijke financieringsrente zoals Havenbedrijf Moerdijk deze heeft verantwoord.

Voorziening dubieuze debiteuren

Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen. Het schattingselement betreft voornamelijk de kredietwaardigheid van de klanten.

Voorziening kapitaalgoederen

Voor deze voorzieningen wordt een berekening gemaakt op basis van de huidige bekende kosten voor instandhouding, rekening houdend met prijsindexeringen en op basis van concrete onderhoudsplannen.

Waarborgregeling kern Moerdijk

De hoogte van deze voorziening betreft een schatting van het verwachte financiële tekort in 2030 inzake de door de Gemeente Moerdijk afgegeven garantie op het waardebehoud en de verkoopbaarheid van particuliere woningen in de kern Moerdijk.

VALUTAOMREKENING

Transacties in vreemde valuta's worden bij de eerste verwerking gewaardeerd in de functionele valuta door omrekening tegen de contante wisselkoers die geldt op de datum van de transactie tussen de functionele valuta en de vreemde valuta's.

Monetaire activa en verplichtingen in vreemde valuta's worden op balansdatum in de functionele valuta omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoersen. Valutakoersverschillen die voortkomen uit de afwikkeling van monetaire posten, dan wel voortkomen uit de omrekening van monetaire posten in vreemde valuta, worden verwerkt in de winst- en verliesrekening in de periode dat zij zich voordoen. Uitgezonderd hiervan zijn koersverschillen op monetaire posten die deel uitmaken van de netto-investering in een bedrijfsuitoefening in het buitenland.

Niet-monetaire activa en passiva in vreemde valuta's die tegen historische kostprijs worden opgenomen, worden naar de functionele valuta omgerekend tegen de geldende wisselkoersen op de transactiedatum.

Niet-monetaire activa en passiva in vreemde valuta's die tegen actuele waarde worden opgenomen, worden naar de functionele valuta omgerekend tegen de wisselkoersen op het moment waarop de actuele waarde wordt bepaald. De bij omrekening optredende valutakoersverschillen worden als onderdeel van de herwaarderingsreserve rechtstreeks in het eigen vermogen verwerkt.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDING VAN ACTIVA EN PASSIVA

ACTIVA EN PASSIVA

Alle activa en passiva worden gewaardeerd tegen historische kostprijs, tenzij anders vermeld. Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich hebben en dat de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden ook voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de winst- en verliesrekening opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar alle waarschijnlijkheid in de praktijk zullen voordoen en niet op basis van voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich zullen voordoen.

Een activa, welk niet in juridisch eigendom is, kan opgenomen worden wanneer de economische realiteit prevaleert boven de het juridisch eigendom. Wanneer dit het geval is zal het vermeld worden.

Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

Het afschrijven van de immateriële vaste activa geschiedt stelselmatig op basis van de geschatte economische levensduur met een maximum van 10 jaar. De economische levensduur en afschrijvingsmethode worden aan het einde van ieder boekjaar opnieuw beoordeeld.

De gehanteerde afschrijvingspercentage is:

- ERP systeem: 20%
- Overige software: 20%

MATERIËLE VASTE ACTIVA

Algemeen

Materiële vaste activa worden in de balans verwerkt indien het waarschijnlijk is dat de toekomstige prestatie-eenheden met betrekking tot het betreffende actief zullen toekomen aan de onderneming en de kostprijs van het actief betrouwbaar vastgesteld kan worden.

De afschrijvingen worden gebaseerd op de verwachte economische gebruiksduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname en de afschrijving wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of vervreemding. Voor de grondslagen met betrekking tot bijzondere waardeverminderingen wordt verwezen naar de desbetreffende paragraaf.

De materiële vaste activa zijn onderverdeeld in vijf categorieën. Hieronder volgt per categorie een nadere toelichting. Deze categorieën wijken enigszins af van de wettelijke bepaling. Deze afwijking is het gevolg van de aard van de bedrijfsactiviteiten en het betere inzicht dat hiermee wordt gegeven.

Tot en met het boekjaar 2016 zijn op grond van het BBV – het toen geldende verslaggevingsregiem - bij investeringen gerelateerd aan gebiedsontwikkeling geen eventuele categorieën onderscheiden. Op grond van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving moeten categorieën, voor zover zij geen groot onderhoud betreffen, in principe afzonderlijk worden geactiveerd en worden afgeschreven. Deze stelselwijziging is prospectief toegepast, zoals ook toegestaan in RJ 212.8 voor vergelijkbare situaties. De verwerkingswijze van gebiedsontwikkeling tot en met boekjaar 2016 is derhalve niet aangepast.

Bedrijfsgebouwen en bedrijfsinventaris

De bedrijfsgebouwen en bedrijfsinventaris die voor eigen gebruik zijn, worden gewaardeerd op verkrijgings-of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, minus overheidssubsidies, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen.

De gehanteerde afschrijvingspercentages zijn:

- bedrijfsgebouwen: 2,5%
- bedrijfsinventaris: 4 – 33,3%

Gebiedsontwikkeling

Dit betreffen gebieden die bouw- en woonrijp gemaakt worden teneinde deze te verpachten of verhuren. Gebiedsontwikkeling wordt gewaardeerd op verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten (waaronder rente op de financiering), minus overheidssubsidies en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen.

De verkrijgings- of vervaardigingsprijs bestaat uit de eventuele aankoop van gronden, kosten voor het bouw- en woonrijp maken en ontwikkeling ten aanzien van weg- en waterbouwkundige werken. Onderdeel van de weg- en waterbouwkundige werken zijn wegen (inclusief bermen en straatverlichting), eventuele betonwerken en riolering. Indien grond met opstallen is aangekocht en deze opstallen gesloopt worden om de grond bouwrijp te maken, dan maken de opstallen en de sloopkosten deel uit van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

Op deze activacategorie wordt niet afgeschreven, aangezien het actief nog niet beschikbaar is voor het beoogde gebruik. Wanneer de gebiedsontwikkeling geheel is afgerond of wanneer een perceel voor afronding uitgegeven is, wordt deze tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs gereclassificeerd naar categorie 'uitgegeven en nog uit te geven gronden', 'weg- en waterbouwkundige werken' dan wel 'kades en terreininrichting'. De weg- en waterbouwkundige werken en 'kades en terreininrichting' worden tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs gereclassificeerd, wanneer de gehele gebiedsontwikkeling gereed is.

Uitgegeven en nog uit te geven gronden

Dit betreffen percelen die verhuurd of in erfpacht uitgegeven zijn of nog verhuurd, verkocht of verpacht moeten worden. Deze gronden worden gewaardeerd op verkrijgings- of vervaardigingsprijs, zoals hiervoor bij 'gebiedsontwikkeling' beschreven.

Wanneer de activa overgaat naar deze categorie, wordt een beheerplan opgesteld om deze activacategorie eeuwigdurend in stand te houden.

Gezien de eeuwige levensduur van de grond en het eeuwig in stand houden van de activa wordt een afschrijvingspercentage van 0% gehanteerd.

Weg- en waterbouwkundige werken

Onderdeel van de weg- en waterbouwkundige werken zijn wegen (inclusief bermen, straatverlichting, belijning en andersoortige direct gerelateerde uitgaven), betonwerken en riolering. Een initiële gebiedsontwikkeling of (vervolg)ontwikkeling inzake weg- en waterbouwkundige werken wordt als één component gezien.

Wanneer de activa vanuit de categorie 'gebiedsontwikkeling' wordt gereclassificeerd naar deze categorie, wordt een beheerplan opgesteld om deze activacategorie middels renovatie eeuwigdurend in stand te houden. De reclassificatie voortkomend uit de gebiedsontwikkeling wordt gezien als één component, zijnde: weg- en waterbouwkundige werken samenhangend met de desbetreffende ontwikkeling. Naast de reclassificatie vanuit gebiedsontwikkeling worden binnen deze categorie ook investeringen na de initiële gebiedsontwikkeling ter verbetering of uitbreiding van weg- en waterbouwkundige werken verantwoord.

Mocht de verbetering of uitbreiding van zodanige omvangrijke aard zijn, dan zal het oorspronkelijke actief (deels) gedesinvesteerd worden. Vanaf het moment van dit besluit, wat uitzonderlijk is, tot de uitvoering van het besluit zal middels afschrijving op basis van de resterende gebruiksduur de boekwaarde ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht worden.

Weg- en waterbouwkundige werken worden gewaardeerd op verkrijgings- of vervaardigingsprijs zoals hiervoor bij gebiedsontwikkeling beschreven.

Deze activa-categorie kent geen economische of technische slijtage en heeft hierdoor een niet overzienbare gebruiksduur, aangezien deze middels renovatie eeuwigdurend in stand wordt gehouden aan de hand van een actueel beheerplan. Gezien deze instandhouding door continu levensverlengend onderhoud wordt een afschrijvingspercentage van 0% gehanteerd.

Kades en terreininrichting

Dit betreffen investeringen in kades en terreininrichting van specifieke kavels, installaties (zoals een stoomleiding en zonnepanelen) en verkeersregel- en technische installaties. Daarnaast betreft dit reclassificaties vanuit 'gebiedsontwikkeling'.

De kades en terreininrichting worden gewaardeerd op verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, minus investeringssubsidies en bijdragen van derden, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen.

Dit zijn activa met een beperkte economische levensduur, daar deze niet eeuwigdurend in stand gehouden kunnen worden of waar sprake is van technologische veranderingen. Het gehanteerde afschrijvingspercentage is 2,5 – 4,0%. Voor deze activa wordt een beheerplan opgesteld.

Vooruitbetaalde materiële vaste activa

Dit betreffen investeringen waarvan de juridische rechten en economische risico's nog niet zijn overgedragen.

Beheerplannen

Op basis van de beheerplannen, waarin de verwachte uitgaven en de periode tussen de werkzaamheden zijn beschreven, worden voorzieningen gevormd voor periodiek groot onderhoud en instandhouding middels renovatie van de activacategorieën 'Weg-

en waterbouwkundige werken' en 'Kades en terreininrichting. Voor verhuurde of in erfpacht uitgegeven kades en terreininrichting is geen voorziening groot onderhoud gevormd aangezien de huurder/erfpachter verantwoordelijk is voor dit onderhoud.

De uitgaven voor deze werkzaamheden worden verwerkt ten laste van de onderhoudsvoorziening, voor zover deze is gevormd voor de beoogde uitgaven. Indien door onvoorzien omstandigheden de uitgaven boven de aangehouden voorziening voor het groot onderhoud aan het desbetreffende actief uitkomen, worden de (meer) uitgaven verwerkt ten laste van de winst- en verliesrekening.

De grondslag voorzieningen kapitaalgoederen geeft een nadere toelichting op de grondslagen behorend bij deze voorziening.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

De niet-geconsolideerde deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op de nettovermogenswaarde, doch niet lager dan nihil. Deze nettovermogenswaarde wordt berekend op basis van de grondslagen van Havenbedrijf Moerdijk N.V.

Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op € 1 gewaardeerd. Daarbij worden tevens andere langlopende belangen in aanmerking genomen die feitelijk moeten worden aangemerkt als onderdeel van de netto-investering in de deelneming. Wanneer de vennootschap geheel of ten dele instaat voor schulden van de desbetreffende deelneming, respectievelijk de feitelijke verplichting heeft de deelneming (voor haar aandeel) tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening gevormd.

Bij het bepalen van de omvang van deze voorziening wordt rekening gehouden met reeds op vorderingen op de deelneming in mindering gebrachte voorzieningen voor oninbaarheid.

Indien de deelnemende rechtspersoon een actief of een passief overdraagt aan een deelneming die volgens de vermogensmutatiemethode wordt gewaardeerd, wordt de winst of het verlies voortvloeiend uit deze overdracht naar rato van het relatieve belang dat derden hebben in de deelnemingen verwerkt (proportionele resultaatbepaling). Een verlies dat voortvloeit uit de overdracht van vlottende activa of een bijzondere

waardevermindering van vaste activa wordt wel volledig verwerkt. Resultaten op transacties waarbij overdracht van activa en passiva tussen de onderneming en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, worden geëlimineerd voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd. Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs en indien van toepassing onder aftrek van bijzondere waardeverminderingen.

De vorderingen op en leningen aan deelnemingen alsmede de overige vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Actieve belastinglatentie

Onder de financiële vaste activa zijn actieve belastinglatenties opgenomen, indien en voor zover het waarschijnlijk is dat realisatie van de belastingclaim te zijner tijd zal kunnen plaatsvinden. Dit betreffen verschillen tussen commerciële en fiscale balanswaarderingen ter grootte van de som van deze verschillen, vermenigvuldigd met het geldende belastingtarief, waarbij actieve en passieve belastinglatenties gesaldeerd weergegeven worden.

Deze actieve latenties zijn gewaardeerd tegen contante waarde en hebben overwegend een langlopend karakter.

Overige vorderingen financiële vaste activa

De onder financiële vaste activa opgenomen overige vorderingen bevatten verstrekte ingroeikortingen welke toegerekend worden aan de periode waarop deze betrekking hebben. Deze vorderingen worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Bij de waardering wordt rekening gehouden met eventuele waardeverminderingen.

BIJZONDER WAARDEVERMINDERING VAN VASTE ACTIVA

Op iedere balansdatum wordt beoordeeld of er aanwijzingen bestaan dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dit het geval is, wordt de realiseerbare waarde van het actief bepaald. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief of de kasstroom genererende eenheid hoger is dan de realiseerbare waarde. De realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder waardeverminderverslies wordt direct als last verwerkt in de winst- en verliesrekening. Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

ONDERHANDEN WERK

Dit betreffen projectontwikkelingen waarvan de percelen verkocht worden of waarvan het economisch eigendom middels financial lease wordt overgedragen, waarvoor nog geen onvoorwaardelijke verkoopovereenkomst is afgesloten en die derhalve voor eigen rekening en risico is.

Onderhanden werk wordt gewaardeerd tegen bestede kosten of geschatte lagere directe opbrengstwaarde. Deze post bestaat uit het saldo van projectkosten en eventuele bijzondere waardevermindering.

De projectkosten bestaan uit de eventuele aankoop van gronden, kosten voor het bouw- en woonrijp maken en ontwikkeling ten aanzien van weg- en waterbouwkundige werken en direct toerekenbare kosten (waaronder rente op de financiering) minus overheidssubsidies. Onderdeel van de weg- en waterbouwkundige werken zijn wegen (inclusief bermen en straatverlichting), eventuele betonwerken en riolering. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van de direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incurantheid.

VORDERINGEN

Vorderingen worden bij de eerste waardering verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderversliesen. De effectieve rente en eventuele bijzondere waardeverminderversliesen worden direct in de winst- en verliesrekening verwerkt.

LIQUIDE MIDDELEN

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de onderneming en betreffen de direct opeisbare vorderingen op kredietinstellingen en kasmiddelen.

RESERVES

Agioreserve

De agioreserve betreft dat deel van het gestorte en geplaatste kapitaal, dat hoger is dan de nominale waarde van de geplaatste aandelen.

Wettelijke reserve

De wettelijke reserve betreft de activering van kosten van ontwikkelingen. Deze reserve is gevormd ter omvang van de geactiveerde kosten van ontwikkeling, waarbij voldaan is aan de gestelde voorwaarden inzake technische, commerciële en financiële haalbaarheid.

Algemene reserve

De algemene reserve betreft de in het verleden toegerekende winsten, welke ter vrije beschikking staan voor de Algemene Vergadering. Tevens is, tenzij anders vermeld, het resultaat van het huidig boekjaar toegevoegd aan de algemene reserve.

VOORZIENINGEN

Algemeen

Een voorziening wordt gevormd indien op balansdatum in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen bestaan, die het gevolg zijn van een gebeurtenis in het verleden, waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt en het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

De voorzieningen hebben overwegend een langdurig karakter.

Voorziening kapitaalgoederen

Voor de volgende kapitaalgoederen wordt een voorziening gevormd: infra droog (wegen e.d.), riolering, infra nat (kades e.d.), baggeren van de havens, laagspanning objecten, stoom- en warmtenetwerken, bijzondere sporen, zendmasten en kunstwerken. Een voorziening wordt gevormd voor verwachte kosten van periodieke instandhouding van de terrein- en haveninrichtingen e.d. op basis van het geschatte bedrag van het instandhouden en de periode tussen de werkzaamheden. De uitgaven voor instandhouding worden verwerkt ten laste van de voorziening voor zover deze is

gevormd voor de beoogde kosten. Indien de kosten van instandhouding uitgaan boven de boekwaarde van de voor het desbetreffende actief aangehouden voorziening, worden de (meer)kosten verwerkt ten laste van de winst- en verliesrekening. De voorzieningen zijn gebaseerd op beheerplannen, deze worden periodiek herzien. Deze voorzieningen zijn gewaardeerd tegen contante waarde.

Waarborgregeling kern Moerdijk

Deze waarborgregeling betreft een afgegeven garantie op het waardebehoud en de verkoopbaarheid van particuliere woningen in de kern Moerdijk. De uitvoering ligt bij de gemeente Moerdijk. De lasten van deze regeling zullen in 2030 in rekening gebracht worden bij Havenbedrijf Moerdijk. Jaarlijks wordt bepaald wat de verwachte financiële impact zal zijn per 2030, op basis waarvan de voorziening wordt gemuteerd.

De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde.

LANGLOPENDE SCHULDEN

De langlopende schulden betreffen leningen met een looptijd langer dan één jaar. Het gedeelte van de leningen dat wordt afgelost in het komende jaar, is opgenomen onder de kortlopende schulden. In de toelichting op de balans is een specificatie opgenomen.

Opgenomen leningen en schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode. De effectieve rente wordt direct in de winst en verliesrekening verwerkt.

Voor erfpacht bestaat de mogelijkheid om deze in zijn geheel of gedeeltelijk tegen de contante waarde vooruit te betalen. Het vooruit te ontvangen bedrag wordt berekend op basis van de erfpachtprijs op het moment van betaling, een indexering voor de komende jaren en een rentepercentage waartegen contant wordt gemaakt. De ontvangen bedragen zijn opgenomen onder de langlopende schulden. De jaarlijkse erfpacht wordt lineair ten gunste van de erfpachtopbrengsten gebracht. Waarborgsommen worden tegen nominale waarde opgenomen.

KORTLOPENDE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA

De kortlopende schulden en overlopende passiva betreffen schulden met een looptijd van ten hoogste één jaar en worden - voor zover niet anders vermeld - gewaardeerd tegen nominale waarde.

LEASING

De afgesloten overeenkomsten kunnen operationele of financiële leasecontracten zijn. Een leaseovereenkomst, waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten worden geclassificeerd als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm. Classificatie van de lease vindt plaats op het tijdstip van het aangaan van de betreffende leaseovereenkomst.

Als Havenbedrijf Moerdijk optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Vergoedingen die worden ontvangen als stimulering voor het afsluiten van een overeenkomst, worden verwerkt als een vermindering van de leasekosten over de leaseperiode. Leasebetalingen en vergoedingen inzake operationele leases worden lineair over de leaseperiode ten laste respectievelijk ten gunste van de winst- en verliesrekening gebracht, tenzij een andere toerekeningsystematiek meer representatief is voor het patroon van de met het leaseobject te verkrijgen voordelen. Wanneer Havenbedrijf Moerdijk optreedt als lessor in een operationele lease, wordt het actief als leaseobject verwerkt in de balans overeenkomstig de aard van dat actief. De grondslagen voor de waardering van de geleasede activa zijn beschreven onder *materiële vaste activa*.

Voor de grondslagen voor de verwerking van de baten uit leasecontracten wordt verwezen naar de paragraaf 'netto-omzet' in deze grondslagen.

FINANCIËLE INSTRUMENTEN

De financiële instrumenten bestaan uit derivaten die afgesloten zijn om het renterisico op langlopende schulden met een variabele rente af te dekken. Hiervoor wordt kostprijs hedge accounting toegepast. Op het moment van aangaan van een hedge-relatie, wordt dit door de vennootschap gedocumenteerd. De vennootschap stelt door middel van een test periodiek de effectiviteit van de hedge-relatie vast. Dit gebeurt door het vergelijken van de kritische kenmerken van het hedge-instrument met die van de afgedekte positie, en / of door het vergelijken van de verandering in reële waarde van het hedge-instrument en de afgedekte positie. Indien er een indicatie voor ineffectiviteit is, bepaalt de vennootschap dit eventueel ineffectieve deel door middel van een kwantitatieve ineffectiviteitsmeting.

Financiële activa en financiële verplichtingen worden in de balans opgenomen op het moment dat contractuele rechten of verplichtingen ten aanzien van dat instrument ontstaan. Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen.

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als de onderneming beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de onderneming het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto of simultaan af te wikkelen.

GRONDSLAGEN VOOR DE BEPALING VAN HET RESULTAAT

ALGEMEEN

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het jaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

NETTO-OMZET

De opbrengsten worden verantwoord op het niveau van afzonderlijke overeenkomsten. Om de economische realiteit weer te geven is het in bepaalde gevallen noodzakelijk om opbrengsten te verantwoorden op het niveau van een groep van overeenkomsten; bijvoorbeeld in het geval de vennootschap meerdere afzonderlijke overeenkomsten heeft afgesloten die zijn onderhandeld als een totaal, waarbij de afzonderlijke overeenkomsten qua prijsstelling en winstmarge nauw met elkaar verbonden zijn en ze gelijktijdig of direct na elkaar worden uitgevoerd.

Bedragen die de vennootschap voor eigen rekening ontvangt (als principaal) worden als opbrengsten verwerkt. Eventuele bedragen die de vennootschap voor derden ontvangt (als agent) worden niet als opbrengsten verwerkt. Opbrengsten omvatten uitsluitend de bruto vermeerderingen van economisch potentieel die de vennootschap voor eigen rekening heeft ontvangen respectievelijk te vorderen heeft.

Opbrengsten worden verwerkt voor het bedrag waarop de vennootschap verwacht recht te hebben in ruil voor het overdragen van toegezegde diensten of goederen, zijnde de transactieprijs. Dit bedrag is exclusief de bedragen die namens derden worden geïnd. De transactieprijs bestaat uit een vaste vergoeding. Bij het vaststellen van de transactieprijs houdt de vennootschap geen rekening met het kredietrisico. Eventuele afwaarderingen als gevolg van het kredietrisico worden als kosten verwerkt in de winst- en verliesrekening. Voor het bepalen van de transactieprijs gaat de vennootschap ervan uit dat de diensten of goederen in overeenstemming met de desbetreffende overeenkomst zullen worden geleverd en dat deze overeenkomst niet zal worden geannuleerd. De vennootschap waardeert een niet-monetaire vergoeding tegen reële waarde. Bij het bepalen van de transactieprijs houdt de vennootschap onder meer rekening met de effecten van:

1. Belangrijke financieringscomponenten, waarbij de vennootschap de transactieprijs aanpast voor de effecten van de tijds waarde van geld. Hierbij past de vennootschap een rentevoet toe welke wordt bepaald aan de hand van de rentevoet van de langlopende financiering.
2. Vergoedingen aan afnemers van diensten en goederen welke worden verwerkt als een vermindering van de transactieprijs en derhalve als een vermindering van de opbrengsten, tenzij de betaling aan de afnemer plaatsvindt in ruil voor een te onderscheiden dienst of goed.

Voor alle ontvangen - of te ontvangen - bedragen waarop de vennootschap niet verwacht recht te zullen hebben, worden geen opbrengsten verwerkt. De vennootschap verwerkt deze ontvangen - of te ontvangen - bedragen in deze gevallen als een terugbetalingsverplichting.

De vennootschap verwerkt opbrengsten per afzonderlijke prestatieverplichting. Een prestatieverplichting betreft een toezegging in een overeenkomst tot levering van:

- een te onderscheiden dienst of goed; of
- een reeks van te onderscheiden diensten die grotendeels hetzelfde zijn.

Een toegezegde dienst of toegezegd goed is te onderscheiden als wordt voldaan aan de volgende criteria:

- De afnemer kan de voordelen van de goederen of diensten zelfstandig benutten, al dan niet gezamenlijk met middelen die de afnemer heeft of kan verkrijgen.
- De toezegging om de goederen of diensten te leveren is te onderscheiden van de overige in de overeenkomst opgenomen toezeggingen.

Diensten

Onder netto-omzet wordt verstaan de opbrengst uit leveringen van diensten tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoedingen (exclusief omzetbelasting) en na aftrek van eventuele kortingen. De verstrekte ingroiekortingen worden verdeeld over de looptijd van het leasecontract.

De opbrengsten hebben grotendeels betrekking op haven- en kadegelden, alsmede op inkomsten uit huur- en erfpachtcontracten.

Bij huur- en erfpachtcontracten worden de baten op tijdsevenredige basis over de contractperiode ten gunste van de winst- en verliesrekening verantwoord. De gebruiksvergoeding (huur/canon per vierkante meter) wordt aan het begin van de contractperiode vastgesteld, waarna een jaarlijkse aanpassing op basis van CPI-indexatie volgt.

Bij zeehaven- en binnenhavengelden worden de opbrengsten verantwoord op het moment van vertrek uit de haven.

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst- en verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

SALARISSEN EN SOCIALE LASTEN

De beloningen van het personeel worden als last in de winst- en verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en worden, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de vennootschap.

Voor de beloningen met opbouw van rechten, sabbatical leave en bonussen worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding ten gevolge van bonusbetalingen wordt verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst- en verliesrekening gebracht.

PENSIOENEN

De over het boekjaar verschuldigde pensioenpremies worden verantwoord in de winst- en verliesrekening. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

AFSCHRIJVINGSKOSTEN

De afschrijvingskosten op vaste activa worden berekend door middel van vaste percentages van de aanschafwaarde, respectievelijk bestede kosten, gebaseerd op de verwachte economische levensduur, conform de grondslagen, die zijn opgenomen onder de waarderingsgrondslagen.

OVERIGE BEDRIJFSKOSTEN

De overige bedrijfskosten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Eventuele exploitatiesubsidies worden in mindering gebracht op de gerelateerde kosten.

RENTELASTEN EN SOORTGELIJKE KOSTEN

Rentelasten en soortgelijke kosten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet. Aan activa in ontwikkeling toe te rekenen rentelasten worden geactiveerd gedurende de periode van vervaardiging van het actief. De geactiveerde rente wordt gebaseerd op de werkelijke betaalde rente voor de desbetreffende financiering.

BELASTINGEN

Als belasting over het resultaat worden verantwoord de belasting over het resultaat van het desbetreffende boekjaar en de mutaties in de geactiveerde en/of gepassiveerde latente belastingen. De belastingen worden in de winst- en verliesrekening opgenomen, behalve wanneer deze betrekking hebben op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen. In dat geval wordt de belasting in het eigen vermogen of op overnames verwerkt.

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen op basis van het geldende vennootschapsbelasting tarief, rekening houdend met vrijgestelde winstbestanddelen, investerings- en overige faciliteiten en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting.

GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN HET KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. Kasstromen in vreemde valuta worden omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Koersverschillen inzake geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond.

Winstbelastingen, ontvangen rente en ontvangen dividenden worden opgenomen onder de operationele kasstroom. Betaalde rente en betaalde dividenden worden opgenomen onder de financieringskasstroom. Betaalde rente kan ook onder de operationele kasstroom worden opgenomen.

De verkrijgingsprijs van verworven groepsmaatschappijen wordt opgenomen onder de investeringskasstroom, voor zover betaling in geldmiddelen heeft plaatsgevonden. Hierbij worden geldmiddelen die aanwezig zijn in deze groepsmaatschappijen afgetrokken van de aankoopprijs.

Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van het financiële leasecontract wordt voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de rente als een uitgave uit operationele activiteiten.

TOELICHTING OP DE BALANS

1. IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

	Ontwikkelingskosten	Vooruitbetaalde immateriële vaste activa	Totaal
Stand per 1 januari 2024			
Aanschafwaarden	1.156.072	-	1.156.072
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-80.137	-	-80.137
	1.075.935	-	1.075.935
Mutaties 2024			
Investerings	66.248	302.735	368.983
Afschrijvingen	-246.143	-	-246.143
Stand 31 december	896.040	302.735	1.198.775
Stand per 31 december 2024			
Aanschafwaarden	1.222.320	302.735	1.525.055
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-326.280	-	-326.280
	896.040	302.735	1.198.775

Alle bedragen in euro's (€)

De investeringen betreffen de implementatie van het DMS-systeem, de verdere ontwikkeling van een app en overige IT-ontwikkeling.

2. MATERIËLE VASTE ACTIVA

	Bedrijfsgebouwen en terreinen	Uitgegeven en nog uit te geven gronden	Gebiedsontwikkeling	Kade en terrein-inrichting	Weg - en waterbouwkundige werken	Vooruitbetaalde materiële vaste activa	Totaal
Stand per 1 januari 2024							
Aanschafwaarden	9.402.175	165.175.685	72.039.623	34.000.245	4.275.647	4.458.999	289.352.374
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-5.633.680	409.101	-	-11.292.006	-	-	-16.516.585
	3.768.495	165.584.786	72.039.623	22.708.239	4.275.647	4.458.999	272.835.789
Mutaties 2024							
Investeringen	51.365	-	3.465.340	-	-	3.307.454	6.824.159
Desinvesteringen aanschafwaarde	-3.255	-	-	-	-	-	-3.255
Desinvesteringen cumulatieve afschrijvingen	3.255	-	-	-	-	-	3.255
Reclassificatie	964.820	-	-	4.563.657	150.328	-5.678.805	-
Afschrijvingen	-487.978	-	-	-1.118.499	-	-	-1.606.477
Stand 31 december	4.296.702	165.584.786	75.504.963	26.153.397	4.425.975	2.087.648	278.053.471
Stand per 31 december 2024							
Aanschafwaarden	10.415.105	165.175.685	75.504.963	38.563.902	4.425.975	2.087.648	296.173.278
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-6.118.403	409.101	-	-12.410.505	-	-	-18.119.807
	4.296.702	165.584.786	75.504.963	26.153.397	4.425.975	2.087.648	278.053.471

Alle bedragen in euro's (€)

Gedurende het boekjaar is € 3.115.828 (2023: 2.736.182) financieringsrente geactiveerd in de post gebiedsontwikkeling (opgenomen onder post investeringen). De toegerekende rente is gebaseerd op de werkelijk in rekening gebrachte rente. Dit betreft een gemiddelde rentevoet van 4,23% (2023: 4,14%).

De niet uitgegeven gronden hebben een waarde van € 3.570.138 (2023: € 3.570.138). In 2024 heeft Havenbedrijf Moerdijk ad. € 161.260 ontvangen aan zogenoemde overheidssubsidies. Het Ministerie van Justitie en Veiligheid heeft onder andere deze bedragen ter beschikking gesteld voor het verder doorontwikkelen van de beveiligingsschil van Haven- en industrieterrein Moerdijk. Hiermee zijn verschillende projecten gefinancierd, de ontvangen subsidiebedragen zijn in mindering gebracht op de investering.

Ter zekerstelling van de door Havenschap Moerdijk verstrekte leningen is op alle bestaande registergoederen van Havenbedrijf Moerdijk ten gunste van Havenschap Moerdijk een eerste hypotheekrecht gevestigd en is op alle bestaande en toekomstige vorderingen een eerste pandrecht gevestigd.

3. FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Deelnemingen in groepsmaatschappijen	1 januari 2024	Vermogensmutatie	Dividenduitkering	Resultaat boekjaar	31 dec 2024
Beheer Vlasweg 4 Moerdijk B.V.	1	-	-	-	1

Havenbedrijf Moerdijk N.V. heeft geen financieel belang in de SBIM (= Stichting Beveiliging Industrierrein Moerdijk) en SBM (= Stichting Bedrijfsbrandweezorg Moerdijk). Dus zijn deze niet verantwoord als deelnemingen.

Actieve belastinglatentie	2024	2023
Stand 1 januari	4.867.594	5.018.568
Historische kortingen vanuit directe vermogensmutatie	-1.260.527	-
Overige mutaties	-625.654	-150.974
Stand 31 december	2.981.413	4.867.594

Alle bedragen in euro's (€)

Deze post is het saldo van een actieve en passieve belastinglatentie.

De actieve latentie betreft het volgende:

Begin 2020 is met de Belastingdienst een vaststellingsovereenkomst gesloten met betrekking tot de vennootschapsbelasting. Op basis daarvan is een actieve belastinglatentie gevormd. Tot en met 2035 zal fiscaal jaarlijks € 2.400.000 en in 2036 € 996.334 (in 1 keer) meer worden afgeschreven dan commercieel. Dit voordeel is contant gemaakt tegen 1,94% (2023: 1,82%). De mutaties naar aanleiding hiervan zijn in het verloopoverzicht separaat verantwoord.

In de vaststellingsovereenkomst met de Belastingdienst zijn de gebouwen fiscaal hoger gewaardeerd. Vanwege het eeuwigdurende karakter van dit tijdelijke verschil en het niet kunnen schatten van het uiteindelijke fiscale waardeverschil, is hier geen latentie voor gevormd.

De passieve latentie betreft het volgende:

Begin 2020 is met de Belastingdienst een vaststellingsovereenkomst gesloten met betrekking tot de vennootschapsbelasting. Op basis daarvan is deze voorziening latente belastingen gevormd. Tot en met 2028 zal fiscaal € 1,5 miljoen per jaar en in 2029 het restant (eenmalig) minder aan rentekosten worden opgenomen worden dan commercieel. Dit verschil is contant gemaakt tegen 1,94% (2023: 1,82%). In 2024 is aan deze voorziening een toevoeging gedaan in verband met verschillen tussen commerciële en fiscale waardering van ingroei kortingen in erfpachtovereenkomsten afgesloten voor 1 januari 2017.

Overige vorderingen financiële vaste activa

Overige vorderingen	2024	2023
Stand 1 januari	6.107.332	4.909.485
Historische kortingen vanuit directe vermogensmutatie	7.594.298	-
Historische kortingen vanuit directe vermogensmutatie	-27.937	1.197.847
Stand 31 december	13.673.693	6.107.332

Alle bedragen in euro's (€)

Dit betreft gegeven kortingen op erfpachtcontracten, tot 2023 betroffen dit overeenkomsten afgesloten na de verzelfstandiging van de onderneming. In 2024 zijn hieraan overeenkomsten afgesloten voor 2017 aan toegevoegd. De kortingen worden gespreid over de resterende looptijd van het initiële contract. Deze vordering heeft een overwegend langlopend karakter, het kortlopend deel is van geringe omvang.

4. VLOTTENDE ACTIVA

Onderhanden werk

Onderhanden werk	2024	2023
Stand 1 januari	82.204.457	59.742.371
Bestede kosten	12.445.615	22.462.086
	94.650.072	82.204.457

Alle bedragen in euro's (€)

Gedurende het boekjaar is € 322.626 (2023: 1.454.770) financieringsrente geactiveerd. De toegerekende rente is gebaseerd op de werkelijk in rekening gebrachte rente. Dit betreft een gemiddelde rentevoet van 2,24% (2023: 2,33%).

Vorderingen en overlopende activa

Tenzij anders vermeld in de toelichting hebben alle vorderingen en overlopende activa een looptijd van korter dan 1 jaar.

Vorderingen op handelsdebiteuren

Vorderingen op handelsdebiteuren	31-12-2024	31-12-2023
Debiteuren	36.045.805	807.850
Voorziening dubieuze debiteuren	-202.064	-2.948
	35.843.741	804.902

Alle bedragen in euro's (€)

Vorderingen aan participanten en aan maatschappijen

Vorderingen aan participanten en aan maatschappijen	31-12-2024	31-12-2023
Te vorderen van Gemeente Moerdijk	557.159	1.356.334
Te vorderen van Provincie Noord-Brabant	-	8.286
Rekening courant Beheer Vlasweg 4 Moerdijk N.V.	88.000	80.000
	645.159	1.444.620

Alle bedragen in euro's (€)

Een deel van de vordering op Gemeente Moerdijk betreft het in rekening brengen van subsidiabele kosten.

Belastingen en sociale lasten

Belastingen en sociale lasten	31-12-2024	31-12-2023
Te vorderen omzetbelasting	3.343.195	-
Te vorderen vennootschapsbelasting	77.857	164.386
	3.421.052	164.386

Alle bedragen in euro's (€)

Overige vorderingen

Overige vorderingen	31-12-2024	31-12-2023
Nog te factureren posten	25.839.918	18.457.294
Nog te vorderen posten	76.018	-
Lening u/g	-	930.097
Nog te verrekenen subsidies	192.698	11.522
Waarborgsommen	-	672
	26.108.634	19.399.585

Alle bedragen in euro's (€)

Het onherroepelijk worden van de grondontwikkeling van het LPM resulteert in uitwisseling van gronden en afrekening van gezamenlijk kosten met de samenwerkingspartner. Deze afrekening is onder de nog te factureren posten gepresenteerd. Dit betreft zowel een langlopend als kortlopend deel, hetgeen afhankelijk is van de doorlooptijd van het project.

Overlopende activa

Overlopende activa	31-12-2024	31-12-2023
Nog te factureren omzet	-	82.342
Vooruitbetaalde kosten	138.015	108.886
	138.015	191.228

Alle bedragen in euro's (€)

5. LIQUIDE MIDDELEN

	31-12-2024	31-12-2023
Bank	3.064.219	12.872.919
Kruisposten	750	874
Totaal	3.064.969	12.873.793

Alle bedragen in euro's (€)

PASSIVA

6. EIGEN VERMOGEN

Gestort en opgevraagd kapitaal	2024	2023
Stand 1 januari	50.000	50.000
Stand 31 december	50.000	50.000

Alle bedragen in euro's (€)

Het maatschappelijke kapitaal is verdeeld in 50.000 aandelen van elk € 1.

Agioreserve

Agioreserve	2024	2023
Stand 1 januari	93.309.925	93.309.925
Stand 31 december	93.309.925	93.309.925

Alle bedragen in euro's (€)

Wettelijke reserve

Wettelijke reserve	2024	2023
Stand 1 januari	1.075.935	444.807
Mutatie reserve	122.840	631.128
Stand per 31 december	1.198.775	1.075.935

Alle bedragen in euro's (€)

Algemene reserve

Algemene reserve	2024	2023
Stand 1 januari	49.198.878	43.222.516
Mutatie wettelijke reserve	-122.840	-631.128
Mutatie historische kortingen	6.333.771	-
Nettoresultaat na belastingen	9.458.520	6.607.490
Stand per 31 december	64.868.329	49.198.878

Alle bedragen in euro's (€)

De mutatie historische kortingen betreffen ingroei kortingen in erfpachtovereenkomsten afgesloten voor 1 januari 2017. Deze directe vermogensmutatie komt voort uit de overgang van BBV naar RJ na de verzelfstandiging op 1 januari 2017. In boekjaar 2020 is eenzelfde aanpassing gedaan voor de contracten afgesloten na 1 januari 2017. Deze kortingen worden gespreid over de resterende looptijd van het initiële contract. Daarnaast is het vormen van een belasting latentie inzake deze kortingen hierin verantwoordt.

RESULTAATBESTEMMING*Toelichting*

Het vastgestelde dividendbeleid stelt dat beschikbare winsten pas kunnen worden uitgekeerd indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- De NV is op afzienbare termijn in staat om onder aanvaardbare condities financiering via de markt aan te trekken en de financiering kan via de GR worden afgebouwd. Dit houdt in dat de relevante financieringsratio's voor een periode van 4 jaar positief dienen te zijn.
- Het beschikbare weerstandsvermogen is groter dan het benodigde weerstandsvermogen op basis van een actuele risicoanalyse. Hierbij wordt rekening gehouden met risico's van te verwachten toekomstige projecten in het kader van de Havenstrategie.

De directie stelt de Algemene Vergadering voor om de winst na belastingen, ad. € 9.458.520, overeenkomstig het dividendbeleid, toe te voegen aan de algemene reserve. Dit voorstel zal ter vaststelling worden voorgelegd aan de Algemene Vergadering.

7. VOORZIENINGEN

Recapitulatie van de voorzieningen	31-12-2024	31-12-2023
Voorzieningen voor groot onderhoud	8.537.120	6.118.167
Voorziening riolering	3.093.675	2.250.151
Waarborgregeling kern Moerdijk	6.717.512	6.715.320
	18.348.307	15.083.638

Alle bedragen in euro's (€)

Voorzieningen voor groot onderhoud

Voorzieningen voor groot onderhoud	2024	2023
Stand 1 januari	6.118.167	5.051.358
Dotatie	2.736.512	3.068.347
Onttrekkingen	-317.559	-2.001.538
Stand 31 december	8.537.120	6.118.167

Alle bedragen in euro's (€)

Dit betreffen voorzieningen voor de instandhouding van:

- Verhardingen in de openbare ruimte.
- Watergebonden assets, zoals steigers, trappen en glooiingen.
- De diepte van de insteekhavens.
- Verkeersregelinstallaties, openbare verlichting e.d.
- Het stoomleidingstracé en de aanvoer- en retourleiding van het warmtenetwerk.
- Een aantal opstelsporen of spooraansluitingen in eigendom.
- De directie omgeving van de zendmast en de zendmast zelf.
- Viaducten en bruggen op het terrein.

Deze voorzieningen hebben allen een overwegend langlopend karakter.

Voorziening riolering

Voorziening riolering	2024	2023
Stand 1 januari	2.250.151	1.618.894
Dotatie	1.272.450	1.447.707
Onttrekkingen	-428.926	-816.450
Stand 31 december	3.093.675	2.250.151

Alle bedragen in euro's (€)

Deze voorziening betreft de instandhouding van de riolering en waterhuishouding en heeft een overwegend langlopend karakter.

Waarborgregeling kern Moerdijk

Waarborgregeling kern Moerdijk	2024	2023
Stand 1 januari	6.715.320	6.368.340
Dotatie	2.192	346.980
Onttrekkingen	-	-
Stand 31 december	6.717.512	6.715.320

Alle bedragen in euro's (€)

De waarborgregeling kern Moerdijk geeft een garantie op het waardebehoud en de verkoopbaarheid van woningen voor particuliere woningeigenaren in de kern Moerdijk. De uitvoering van de regeling ligt bij de gemeente Moerdijk. De gemeente presenteert de tot dan toe gemaakte kosten voor deze regeling in haar jaarrekening als een vordering op Havenbedrijf Moerdijk. Een eventueel tekort op het financiële resultaat van de waarborgregeling in 2030 dient door Havenbedrijf Moerdijk betaald te worden. De voorziening bestaat uit reeds gemaakte rentekosten tot en met 2024 ad. € 1.859.002 (2023: € 1.825.000) en alle gemaakte en nog te maken kosten ad. € 4.858.509 (2023: € 4.891.000) en is gebaseerd op het base case scenario van de doorrekening, begin 2024, door een onafhankelijk adviesbureau. Deze voorziening is contant gemaakt tegen 0,52% en heeft een overwegend langlopend karakter.

8. LANGLOPENDE SCHULDEN

	Totale schuld per 1 januari 2024	Nieuwe lening 2024	Aflossing 2024	Aflossing komend jaar	Langlopende schuld per 31 december 2024
Lening o/g aan participanten	163.531.432	-	-461.591	-47.474.311	115.595.530
Vooruitontvangen erfpacht	1.018.622	-	-59.107	-59.107	900.408
	164.550.054	-	-520.698	-47.533.418	116.495.938

Alle bedragen in euro's (€)

De aflossing voor het komende jaar is opgenomen onder de kortlopende schulden en overige passiva (9). De rentevoet van de leningen ligt tussen 0,082% en 5,03%.

Havenbedrijf Moerdijk is een kredietovereenkomst aangegaan met Havenschap Moerdijk. Hierin is opgenomen dat Havenbedrijf Moerdijk gehouden is om ervoor zorgen dat Havenschap Moerdijk te allen tijde aan haar verplichtingen uit hoofde van de financieringsinstrumenten kan voldoen, voor zover deze financieringsinstrumenten zijn benut om krediet aan Havenbedrijf Moerdijk te verstrekken.

€ 63.864.261 van het langlopend deel van de leningen heeft een resterende looptijd van meer dan 5 jaar.

Samen met de € 98.874.310 die op korte termijn opgenomen is komt het totaal aan opgenomen leningen bij Havenschap Moerdijk uit op € 214.595.530. Hiermee blijft Havenbedrijf Moerdijk onder de voor 2024 overeengekomen kredietlimiet van € 258.300.000 (2023: € 275.000.000). Uitgedrukt in een percentage is 83% (2023: 76,8%) aan financiering opgenomen ten opzichte van de kredietlimiet. Het vastgestelde kredietplafond (het met Havenschap Moerdijk overeengekomen maximaal mogelijke kredietlimiet) bedraagt € 280.000.000. Uitgedrukt in een percentage is 76,6% (2023: 75,4%) aan financiering opgenomen ten opzichte van het kredietplafond.

Ter zekerstelling van de door Havenschap Moerdijk verstrekte leningen is op alle bestaande registergoederen van Havenbedrijf Moerdijk ten gunste van Havenschap Moerdijk een eerste hypotheekrecht gevestigd en is op alle bestaande en toekomstige vorderingen een eerste pandrecht gevestigd.

Vooruit ontvangen erfpacht betreft de vooruit betaling van een in erfpacht uitgegeven perceel en één recht van opstal. De vooruitbetaling van de verschuldigde canon betreft de eerste 25 jaar (tot en met maart 2041) van de overeenkomst. Het afgekochte recht van opstal betreft de vooruitbetaling voor de eerste 20 jaar, tot en met 31 maart 2041. In 2025 wordt hiervan € 59.107 ten gunste van de exploitatie gebracht. Dit is opgenomen onder de kortlopende schulden en overige passiva.

9. KORTLOPENDE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA

Tenzij anders vermeld in de toelichting hebben alle kortlopende schulden en overlopende passiva een looptijd korter dan 1 jaar.

Schulden aan participanten en aan maatschappijen waarin wordt deelgenomen

Belastingen en sociale lasten

Schulden aan participanten en aan maatschappijen waarin wordt deelgenomen	31-12-2024	31-12-2023
Lening o/g korte termijn Havenschap Moerdijk - kasgeldleningen	51.400.000	47.700.000
Lening o/g korte termijn Havenschap Moerdijk - kortlopend deel leningen	47.474.311	461.592
Rekening-courant Havenschap Moerdijk	1.117.231	1.231.528
Te betalen aan Provincie Noord-Brabant	96.509	-
Stand per 31 december	100.088.051	49.393.120

Alle bedragen in euro's (€)

NIET IN BALANS OPGENOMEN VERPLICHTING

Belastingen en sociale lasten	31-12-2024	31-12-2023
Af te dragen omzetbelasting	-	12.534.924
Af te dragen loonheffing	173.299	143.729
Af te dragen sociale lasten	43.424	40.766
Af te dragen pensioenpremie	1.192	1.192
	217.915	12.720.611

Alle bedragen in euro's (€)

Overige schulden

Overige schulden	31-12-2024	31-12-2023
Reservering vakantietoeslag	119.217	102.429
Reservering verlof uren	99.469	65.337
	218.686	167.766

Alle bedragen in euro's (€)

Overlopende passiva

Overlopende passiva	31-12-2024	31-12-2023
Vooruit ontvangen opbrengsten	2.274.975	1.351.513
Overige nog te betalen posten	790.699	2.525.550
Vooruit ontvangen erfpacht en recht van opstal op korte termijn	59.107	59.106
Vooruit gefactureerd onderhanden werk	58.575.128	765.374
	61.699.909	4.701.543

Alle bedragen in euro's (€)

Langlopende financiële verplichtingen

Havenbedrijf Moerdijk heeft eind 2024 een aantal meerjarige verplichtingen aan derden. Dit betreffen meerjarige contracten voor lease van voertuigen en kantoorapparaten. De totale verplichtingen bedragen € 400.737 en hebben een looptijd van maximaal 5 jaar. Er zijn geen verplichtingen met een looptijd langer dan 5 jaar. Daarnaast zijn meerjarige contracten afgesloten voor onder andere instandhoudingswerkzaamheden aan de terreinen en diverse advieswerkzaamheden met een totale waarde van ca. € 11,4 miljoen.

Vitaliteitsregeling

Om aan de kwaliteit en vitaliteit van de lokale en regionale samenleving bij te dragen is per jaar maximaal 5% van de winst voor belasting beschikbaar, voor initiatieven en projecten die een bijdrage kunnen leveren aan het doel en voldoen aan de gestelde criteria. Per initiatief is een maximale bijdrage van € 25.000 beschikbaar. Wanneer in een boekjaar het maximum niet wordt gebruikt, is het verschil geen verplichting voor toekomstige boekjaren.

Inlenersaansprakelijkheid

Als inlener van (tijdelijke) arbeidskrachten is Havenbedrijf Moerdijk N.V. vanuit diverse wettelijke bepaling vanuit de keten mogelijk aansprakelijk voor betaling van premie op grond van werknemers- en volksverzekering en van loon- en omzetbelasting bij uitbesteden van werk respectievelijk inlenen van arbeidskrachten.

Juridisch eigendom gronden

Havenbedrijf Moerdijk N.V. heeft het juridisch eigendom van gronden die middels financial lease zijn uitgegeven. Het economisch eigendom berust bij de erfpachtnemer en komt om deze reden niet tot uiting in de materiële vaste activa op balansdatum.

TOELICHTING OP DE WINST- EN VERLIESREKENING

10. NETTO-OMZET

	2024	2023
Haven- en kadegelden	6.940.123	6.740.225
Erfpacht en verhuur terreinen	17.300.916	16.756.303
Vergoedingen	2.955.046	2.924.999
	27.196.085	26.421.527

Alle bedragen in euro's (€)

De opbrengsten havengelden laten een stijging zien van 3% (2023: -3%). Dit voornamelijk door een stijging in de kadegelden vanwege een nieuw afgesloten overeenkomst.

De omzet erfpacht en verhuurde terreinen is gestegen met 3% (2023: +13%) een nieuw afgesloten overeenkomst alsmede grondwaardeherziening.

De gebruiksvergoedingen bestaan uit vergoedingen voor spoorgebruik, toestemmingen droog en nat en vergoedingen voor reclameborden, alsmede een vergoeding van de gemeente en het waterschap voor het onderhouden van het riool. De omzet vergoedingen zijn gestegen met 1% (2022: +16%).

11. OVERIGE BEDRIJFSOPBRENGSTEN

	2024	2023
Overige baten	1.213.347	1.276.483
	1.213.347	1.276.483

Alle bedragen in euro's (€)

De overige baten betreffen een bijdrage aan de beveiliging aan het terrein van Stichting Beveiliging Industrieterrain Moerdijk en de opbrengsten inzake teruglevering stroom van het zonnepark. De afname van deze baten wordt veroorzaakt door de daling van de terugleverprijs van opgewekte stroom.

12. SALARISSEN EN SOCIALE LASTEN

	2024	2023
Lonen en salarissen	3.000.254	2.462.837
Sociale lasten	424.456	347.939
Pensioenlasten	398.616	348.828
	3.823.326	3.159.604

Alle bedragen in euro's (€)

De pensioenen zijn ondergebracht bij pensioenuitvoerder ABP. De pensioengevende salarisgrondslag is middelloon, waarbij wordt geïndexeerd. De actuele dekingsgraad per 31 december 2024 is 111,9% (2023: 110,5%).

Gemiddeld aantal werknemers

Het gemiddeld aantal medewerkers gedurende de gerapporteerde periode is als volgt:

Gemiddeld aantal werknemers	2024	2023
Directie	2	2
Commerciële exploitatie	4,7	4,1
Financiën	2,7	2,2
Infrastructuur & Beheer	5,5	4,5
IT	2,2	2
Ruimtelijke ontwikkeling, milieu en duurzaamheid	1,9	1,9
Ondersteunende medewerkers	5,9	4,8
Staf	4,7	3,8
Veiligheid & Havenmeester	3,7	3,9
	33,3	29,2

Alle bedragen in euro's (€)

Geen van de werknemers is werkzaam in het buitenland.

13. AFSCHRIJVINGSKOSTEN

	2024	2023
Afschrijving op materiële vaste activa	1.606.478	1.650.761
Afschrijving op immateriële vaste activa	246.143	80.137
	1.852.621	1.730.898

Alle bedragen in euro's (€)

14. FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

	2024	2023
Rentelasten en soortgelijke kosten	2.651.646	3.311.307
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	-6.808.400	-2.725.946
	-4.156.754	585.361

Alle bedragen in euro's (€)

Rentelasten en soortgelijke kosten	2024	2023
Rentekosten	5.763.410	7.173.978
Garantiepremie	320.000	320.000
Rentekosten rentederivaten	-	2
Bankkosten / koersverschillen	6.689	8.279
Geactiveerde rentekosten	-3.438.453	-4.190.952
	2.651.646	3.311.307

Alle bedragen in euro's (€)

De rentebaten betreffen voornamelijk te ontvangen rente over de vorderingen die opgenomen zijn onder de overige vorderingen, nog te factureren posten en onderhanden werk.

15. BELASTINGEN

	2024	2023
Acute belasting huidig boekjaar	2.989.893	2.384.212
Acute belasting voorgaande boekjaren	-650.733	-68.433
Mutatie belasting latenties huidig boekjaar	250.324	150.974
Mutatie belasting latenties voorgaande boekjaren	375.330	-
Vennootschapsbelasting	2.964.814	2.466.753

Alle bedragen in euro's (€)

Belastbaar bedrag		2024
Resultaat voor belastingen		12.423.334
Fiscale verschillen:		
Af: fiscaal hogere afschrijvingen materiele vaste activa	-2.149.559	
Bij: fiscaal lagere rentelasten	1.177.374	
Bij: fiscaal hogere omzet	179.044	
		-793.141
Bij: niet afrekbare gemengde kosten		11.253
Belastbaar bedrag		11.641.446
Acute belasting huidig boekjaar		38.000
19,0% over € 200.000		2.951.893
25,8% van € 11.961.198		2.989.893

Alle bedragen in euro's (€)

Het effectief belastingtarief over 2024 bedraagt 26,08% (2023: 27,94%). Het verschil tussen het vennootschapsbelastingtarief van 25,8% en de effectieve belastingdruk wordt als volgt verklaard:

	2024	2023
Nominaal belastingtarief	25,80%	25,80%
Mutaties latente belastingen	2,01%	1,66%
Commercieel vs. fiscale verschillen	-1,65%	0,60%
Niet aftrekbare gemengde kosten	0,02%	0,03%
Opstaptarief 19% i.p.v. 25,8%	-0,11%	-0,15%
Afronding	0,00%	0,00%
Effectieve belastingdruk	26,08%	27,94%

Alle bedragen in euro's (€)

Voor tijdelijke verschillen tussen de fiscale waardering en commerciële waardering waarover afspraken zijn gemaakt met de fiscus in de vaststellingsovereenkomst, zijn latenties gevormd tegen contante waarde. Deze tijdelijke verschillen worden overeenkomstig de afspraken jaarlijks verwerkt in het fiscaal resultaat. Het betreft circa € 2,4 miljoen (fiscale last) en € 1,5 miljoen (fiscale bate).

Voor het tijdelijke verschil tussen fiscale waardering en commerciële waardering ten bedrage van € 9,3 miljoen per 31 december 2024, welke niet zijn betrokken in vaststellingsovereenkomst en waarvan de effectuering in de verre toekomst ligt, is geen latentie gevormd. De contante waarde van de latentie zal als gevolg van het moment van realisatie verwaarloosbaar klein zijn. Daarnaast is het moment van realisatie niet betrouwbaar in te schatten.

16. OVERIGE TOELICHTINGEN OP DE WINST- EN VERLIESREKENING

Op de overige bedrijfskosten is een bedrag van € 42.136 aan ontvangen subsidie in mindering gebracht op de gerelateerde kosten.

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum.

OVERIGE TOELICHTINGEN

Financiële instrumenten

De financiering van het Havenbedrijf verloopt via Havenschap Moerdijk. In de tussen Havenschap Moerdijk en het Havenbedrijf opgesteld, kredietovereenkomst is bepaald dat het Havenbedrijf de uitvoering van de benodigde activiteiten voor de financiering en alle lasten met betrekking tot de financiering draagt. Hieruit kan worden afgeleid dat de financiering (en derivaten) in economische zin volledig gedragen wordt door het Havenbedrijf Moerdijk.

Om het renterisico met betrekking tot de variabele rente op de kasgeldleningen af te dekken is in 2008 een renteswap afgesloten. De berekende marktwaarde van deze derivaten bedraagt per 31 december 2024 -/- € 3.623.273 (2023: -/- € 4.105.345). Het contract loopt in oktober 2029 af. Uit hoofde van de renteswaps is er geen bijstortingsverplichting en wordt geen liquiditeitsrisico gelopen. In het boekjaar is geen sprake geweest van een overhedingsituatie.

De volgende renteswap is afgesloten:

Renteswaps	Nominale waarde afgedekt	Rente-percentage	Reële waarde
Rabobank	50.000.000	4,3600	-3.623.273
	50.000.000		-3.623.273

Alle bedragen in euro's (€)

De afgedekte nominale waarden lopen gedurende de looptijd af. Eind 2024 is een kwantitatieve ineffectiviteitsmeting uitgevoerd door de reële waardeveranderingen van een hypothetisch derivaat (perfecte match met de afgedekte positie) te vergelijken met de reële waardeveranderingen van het werkelijk afgesloten derivaat. Dit om vast te stellen of er mogelijk sprake is van een ineffectief deel van de renteswap. De kwantitatieve analyse van de hedge-relatie en de dynamiek en timing van de investeringsprognoses leiden ertoe dat de hedge-relatie als effectief is beoordeeld.

Het Interest Coverage Ratio bedraagt 1,7 (2023: 1,6) en laat zien hoeveel keer de rente kan worden betaald uit het brutobedrijfsresultaat (> 2 is gezond). De Debt/Ebitda verhouding bedraagt 21,2 (2023: 18,5) en laat de verhouding zien tussen de rentedragende schulden en het brutobedrijfsresultaat (< 7 is gezond). De solvabiliteitsratio bedraagt 35% (2023: 36%) en laat de verhouding zien tussen eigen vermogen en totaal vermogen (> 30% is gezond). De rentekosten op jaarbasis bedragen € 6.091.000 en het gemiddelde rentepercentage bedraagt 2,69% (2023: 3,21%). Dit wordt bepaald door de rentekosten op jaarbasis te delen door de rentedragende schulden.

De boekwaarde en actuele waarde van de vorderingen van Havenbedrijf Moerdijk en alle bestaande registergoederen van Havenbedrijf Moerdijk samen bedragen respectievelijk € 384,0 miljoen (2023: € 348,8 miljoen) en € 557,7 miljoen (2023: € 468,0 miljoen). Uitgedrukt in een ratio bedraagt de boekwaarde ten opzichte van de aange trokken financiering 1,8. Uitgedrukt in een ratio bedraagt de marktwaarde ten opzichte van de aangetrokken financiering 2,6.

Bezoldiging Raad van Commissarissen

De bezoldiging van de leden en voormalige leden van de Raad van Commissarissen over 2024 bedraagt € 49.513. De bezoldiging is bepaald aan de hand van het dienstverband en de vervulde functie. Over 2024 is deze als volgt:

- Voorzitter – 1 januari t/m 31 december
- Zittend lid – 1 januari t/m 31 december
- Afgetreden lid – 1 januari t/m 30 september

Bezoldiging bestuurders

De bezoldiging van bestuurders over 2024 bedraagt € 419.400. De bezoldiging bestuurders is bepaald op basis van het dienstverband van de algemeen directeur en de directeur interne bedrijfsvoering beide over geheel 2024. De bezoldiging van bestuurders omvat periodiek betaalde beloningen zoals salarissen, vakantiegeld en sociale lasten, beloningen betaalbaar op termijn zoals pensioenlasten, uitkeringen bij beëindiging van het dienstverband en winstdelingen, bonusbetalingen, voor zover deze posten ten laste zijn gekomen van de vennootschap.

Conform artikel 30 van de statuten van Havenbedrijf Moerdijk N.V. wordt de jaarrekening ondertekend door de directie en medeondertekend door de leden van de Raad van Commissarissen:

P. Dirix
Directeur (CEO)

M. Menschaar – den Hartog
Directeur interne bedrijfsvoering (CFO)

P. van Laarhoven
Voorzitter RvC

V. Luijendijk
Lid RvC

E. Gounou
Lid RvC

R. de la Houssaye
Lid RvC

OVERIGE GEGEVENS

STATUTAIRE BEPALINGEN INZAKE DE BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

Artikel 32 Winst en uitkeringen

32.1. Uitkering van winst geschiedt na de vaststelling van de jaarrekening waaruit blijkt dat zij geoorloofd is.

32.2. De uitkeerbare winst staat ter vrije beschikking van de algemene vergadering voor uitkering van dividend, reservering of zodanige andere doeleinden binnen het doel van de vennootschap als die vergadering zal besluiten. Bij de berekening van de winst komt het bedrag van de verplichte stortingen op het nominale bedrag van de aandelen in aanmerking. Indien de stemmen staken ter zake een besluit van de algemene vergadering tot uitkering van winst, wordt de uitkeerbare winst gereserveerd.

32.3. De vennootschap kan aan aandeelhouders en andere gerechtigden tot de uitkering vatbare winst slechts uitkeringen doen voor zover het eigen vermogen groter is dan het gestorte en opgevraagde deel van het kapitaal vermeerderd met de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden. Bij de berekening van de winstverdeling tellen de aandelen die de vennootschap in haar kapitaal houdt niet mee.

32.4. Uitsluitend de algemene vergadering kan besluiten tot uitkering van winst of tot het doen van tussentijdse uitkeringen van interim-dividend of tot uitkeringen ten laste van een reserve van de vennootschap.

32.5. De algemene vergadering kan besluiten tot uitkeringen anders dan in geld.

32.6. Uitkeringen op aandelen kunnen slechts plaats hebben tot ten hoogste het bedrag van het uitkeerbare eigen vermogen en, indien het een tussentijdse uitkering betreft, aan dit vereiste is voldaan blijktens een tussentijdse vermogensopstelling als bedoeld in artikel 2: 105 lid 4 van het Burgerlijk Wetboek. De vennootschap legt de vermogensopstelling ten kantore van het handelsregister neer binnen acht (8) dagen na de dag waarop het besluit tot uitkering wordt bekendgemaakt.

32.7. De vordering van een aandeelhouder tot een uitkering op aandelen verjaart door een tijdsverloop van vijf (5) jaren.

CONTROLE VERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

De controleverklaring heeft betrekking op het jaarverslag.

T: +31 (0)10 24 24 600
E: rotterdam@bdo.nl
www.bdo.nl

BDO Audit & Assurance B.V.
Postbus 4208, 3006 AE Rotterdam
Waarne 764, 3014 DA Rotterdam
Nederland

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

RA4101

Aan: de aandeelhouders en de raad van commissarissen van Havenbedrijf Moerdijk

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van Havenbedrijf Moerdijk N.V. te Moerdijk gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Havenbedrijf Moerdijk N.V. op 31 december 2024 en van het resultaat over 2024 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

De jaarrekening bestaat uit:

1. De balans per 31 december 2024;
2. De winst- en verliesrekening over 2024;
3. Het kasstroomoverzicht over 2024;
4. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Havenbedrijf Moerdijk N.V. zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Controleaanpak continuïteit

Zoals toegelicht in het onderdeel 'Continuïteit' van de jaarrekening, het bestuursverslag in algemene zin en de paragraaf 'Verwachte gang van zaken' in het bijzonder, heeft het bestuur een continuïteitsbeoordeling uitgevoerd en hierin geen continuïteitsrisico's geïdentificeerd.

Statutair gevestigd te Eindhoven en ingeschreven in het handelsregister onder nummer 1717116.
BDO Audit & Assurance B.V. is lid van BDO International Ltd, een rechtspersoon naar Engels recht met beperkte aansprakelijkheid,
en maakt deel uit van het wereldwijde netwerk van juridisch zelfstandige organisaties die onder de naam "BDO" optreden.
BDO is de merknaam die wordt gebruikt ter aanduiding van het BDO netwerk en van elk van de BDO Member Firms.

Onze werkzaamheden om de continuïteitsbeoordeling van het bestuur te beoordelen omvatten onder andere evaluatie van:

- Overwegen of de continuïteitsbeoordeling van het bestuur alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van onze controle kennis van hebben verkregen en het bestuur bevragen over de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten. Het bestuur heeft hierbij onder andere aandacht besteed aan de inflatie, investeringsbehoefte en de havenstrategie;
- Evalueren van de begrote operationele resultaten en daaraan gerelateerde kasstromen voor de periode van tenminste twaalf maanden vanaf de datum van opmaken van de jaarrekening rekening houdend met de economische en geopolitieke omstandigheden alsook de invloed van duurzaamheidsdoelstellingen op de toekomstige activiteiten;
- Analyseren of de huidige en de benodigde financiering voor het kunnen continueren van het geheel van de bedrijfsactiviteiten is gewaarborgd, inclusief het voldoen aan relevante convenanten.

Uit onze werkzaamheden blijkt dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is en er geen continuïteitsrisico's zijn geïdentificeerd.

Controleaanpak frauderisico's

Wij hebben risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening die het gevolg is van fraude en het niet naleven van wet- en regelgeving. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de organisatie en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder de wijze waarop het bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de raad van commissarissen toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan. Wij verwijzen naar bestuursverslag als onderdeel van het jaarverslag, waarin het bestuur haar frauderisicoanalyse heeft opgenomen.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd zoals bijvoorbeeld ook de gedragscode Havenbedrijf Moerdijk en het compliance-plan. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa, omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn:

Frauderisico	Controlewerkzaamheden en observaties
Op basis van de controlestandaarden bevindt het bestuur zich in een unieke positie om verslaggevings-fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken die anderszins effectief lijken te werken.	Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen. Tevens hebben wij specifieke aandacht gegeven aan de toegangsbeveiligingen in het IT-systeem en de mogelijkheid dat hierin functiescheiding kan worden doorbroken. Wij hebben journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht, waarbij wij aandacht hebben besteed aan het veronderstelde verband tussen grootboek en dagboek,

Daarom besteden wij bij al onze controles aandacht aan het risico van het doorbreken van maatregelen van interne beheersing door het bestuur met name in:

- Journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt;
- De betrouwbaarheid van schattingen en schattingsprocessen;
- Significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening.

Wij hebben daarbij bijzondere aandacht voor tendenties als gevolg van mogelijke belangen van het bestuur.

Het in de controlestandaarden veronderstelde frauderisico rondom de opbrengst-verantwoording van (1) haven- en kadegetijden, (2) erfpacht en verhuur terreinen en (3) vergoedingen wordt door ons alleen onderkend vanuit de unieke positie van het bestuur om verslaggevings-fraude te plegen.

Dit zou tot uiting kunnen komen in het beïnvloeden van de opbrengst-verantwoording middels het doorvoeren van memoriaal-boekingen.

memoriaalboekingen rondom periode-afsluiting, memoriaal-boekingen als onderdeel van de omzetverantwoording, individueel significante memoriaalboekingen en significante transacties buiten de normale bedrijfsuitoefening.

Daarnaast hebben wij specifieke controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van schattingen van het bestuur waaronder:

- De economische levensduur, restwaarde en bijzondere waardeverminderingen van materiele vaste activa;
- De bijzondere waardevermindering onderhanden werken;
- De inbaarheid van vorderingen;
- De realisatie van de actieve belastinglatentie;
- De uitgangspunten ten aanzien van de voorziening waarborgrekening Kern Moerdijk;
- De uitgangspunten ten aanzien van de voorzieningen voor kapitaalgoederen.

Wij hebben in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van mogelijke beïnvloeding van het bestuur bij deze schattingen. Overigens benadrukken wij dat we geen significant risico hebben onderkend met betrekking tot bovenstaande schattingsposten.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het bestuur.

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing getoetst in de opbrengstprocessen voor het genereren en verwerken van journaalposten verband houdend met de omzet.

Tevens hebben wij specifieke aandacht gegeven aan de toegangsbeveiligingen in het IT-systeem en de mogelijkheid dat hierin functiescheiding kan worden doorbroken.

Wij hebben voor de opbrengststroom zee- en binnenhavengelden aansluiting gemaakt tussen de havenmanagementsysteem en financiële administratie. Op eventuele afwijking en de hierbij behorende memoriaalboekingen in de opbrengsten hebben wij detailwerkzaamheden uitgevoerd ter vaststelling van voorkomen, nauwkeurigheid, volledigheid en afgrenzing van deze opbrengsttransacties.

Wij hebben voor de opbrengststroom erf-pacht- en kadeopbrengsten detailwerkzaamheden uitgevoerd op de hierbij behorende memoriaalboekingen zoals ingroei-kortingen ter vaststelling van

	<p>voorkomen, nauwkeurigheid, volledigheid en afgrenzing van deze opbrengsttransacties.</p> <p>Wij hebben detailwerkzaamheden uitgevoerd op boekingen rondom periode-afsluiting.</p> <p>Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het beïnvloeden van de opbrengstverantwoording.</p>
--	--

Inherente factoren rondom de opbrengst van zee- en binnenhavengelden zoals de aard van de activiteiten, de transparantie ten aanzien van prijzen, de eenvoud van de prestatie-verplichting en de omvangrijke aantallen transacties van relatief beperkte omvang zorgt ervoor dat wij geen ander materieel frauderisico voor de overige opbrengsttransacties en bewegingen ten aanzien van de opbrengstverantwoording van zee- en binnenhavengelden onderkennen.

Inherente factoren rondom de erfpacht- en kadeopbrengsten zoals de aard van de activiteiten, de bezetting van het havengebied, de looptijd van de contracten, de eenvoud van de prestatieverplichting en de voorspelbaarheid van de omzet zorgt ervoor dat wij geen ander materieel frauderisico voor de overige opbrengsttransacties en bewegingen ten aanzien van de opbrengstverantwoording erfpacht- en kadeopbrengsten onderkennen.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden geëvalueerd en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij hebben kennisgenomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij het bestuur en de raad van commissarissen. Uit onze werkzaamheden volgden geen signalen of vermoedens van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- ▶ Bestuursverslag;
- ▶ Verslag van Raad van Commissarissen;
- ▶ Facts & figures
- ▶ De overige gegevens als onderdeel van de jaarrekening.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- ▶ Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- ▶ Alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verlagingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude en fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheids-eisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten.

Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- ▶ Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap;
- ▶ Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- ▶ Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rotterdam, 25 april 2025

BDO Audit & Assurance B.V.
Namens deze,

Digitaal ondertekend door:
Mieke Steehouwer
25 April 2025 12:21 +02:00

C.M. Steehouwer MSc RA

2024

